

Nimfea

A PÁSZTÓI-LEGELŐ (HUHN20148)
KIEMELT JELENTŐSÉGŰ TERMÉSZETMEGŐRZÉSI TERÜLET FENNTARTÁSI ÉS
HELYI VÉDETT TERÜLET KEZELÉSI TERVE

TANÁCSADÓ KFT.

2013

Fidlóczky József
Szakértői eng.sz: SZ-008-2012
Sallai R. Benedek

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai	4
1.1. Név	4
1.2. Azonosító kód	4
1.3. Kiterjedés	4
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	4
1.5. Érintett települések	4
1.6. Egyéb védettségi kategóriák	4
1.7. Tervezési és egyéb előírások	4
2. Veszélyeztető tényezők	6
3. Kezelési feladatok meghatározása	7
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	7
3.2. Kezelési javaslatok	8
3.2.1. Élőhelyek kezelése	8
3.2.2. Élőhely-rekonstrukció és élőhelyfejlesztés	9
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	10
3.2.4. Kutatás, monitorozás	13
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogszabályok és a tulajdonviszonyok függvényében	17
3.3.1. Agrártámogatások	18
3.3.1.1. Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer	18
3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer	19
3.3.2. Pályázati források	21
3.3.3. Egyéb	21
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	22
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	22
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	24
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	24

II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció

1. A tervezési terület alapállapot jellemzése	26
1.1. Környezeti adottságok	26
1.1.1. Éghajlati adottságok	26
1.1.2. Vízrajzi adottságok	26
1.1.3. Talajtani adottságok	26
1.2. Természeti adottságok	26
1.2.1. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek	27
1.2.2. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok	28
1.2.3. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok	29
1.2.4. A tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok	29
1.3. Területhasználat	32
1.3.1. Művelési ág szerinti megoszlás	32
1.3.2. Tulajdoni viszonyok	32
1.3.3. Területhasználat és kezelés	32
1.3.3.1. Mezőgazdaság	33
1.3.3.2. Erdészet	33

1.3.3.3. Vadgazdálkodás, halászat, horgászat.....	34
1.3.3.4. Vízgazdálkodás.....	34
1.3.3.5. Turizmus	35
1.3.3.6. Ipar.....	35
1.3.3.7. Infrastruktúra.....	35
1.3.3.8. Egyéb	35
2. Felhasznált irodalom	35
3. Térképek.....	36
MA-1. melléklet.....	37
MA-2. melléklet.....	38
MA-3. melléklet.....	39

Térképek

1. térképmelléklet: a tervezési terület, a környező védett és Natura 2000 területek.....	42
2. térképmelléklet: a tervezési terület elhelyezkedése az országos ökológiai hálózatban...	42
3. térképmelléklet: a tervezési terület kataszteri térképe 1:10000-es topográfiai térképen.....	43
4. térképmelléklet: a tervezési terület markánsan lokalizálható veszélyeztető tényezőinek térképe	43
5. térképmelléklet: a szomszédos MTÉT terület, tűzok előfordulások és a faj fontosabb veszélyeztető tényezői	44
6. térképmelléklet: a tervezési terület jelölő élőhelyeinek térképe.....	44
7. térképmelléklet: a tervezési terület és környékének Corine Land Cover 1:50.000 (CLC-50) felbontású élőhelytérképe	45
8. térképmelléklet: markánsan lokalizálható, javasolt akciók és kezelések térképe	45
9. térképmelléklet: gyepterkezelés kutatási monitoring projektjavaslat, 1. verzió	46
10. térképmelléklet: gyepterkezelés kutatási monitoring projektjavaslat, 2. verzió	46
11. térképmelléklet: művelési ág és területhasználat lehetséges megváltoztatásai.....	47
12. térképmelléklet: a területhasználat jelenlegi állapota	47

Csak a megalapozó dokumentumnál előforduló térképek:

MA_1. térképmelléklet: a tervezési terület kataszteri térképe, 1:10000-es topográfiai alaptérképen	48
MA_2. térképmelléklet: a kJKT elhelyezése 1:25.000 topográfiai térképen.....	48
MA_3. térképmelléklet: a kJKT elhelyezése 2005. évi légifotón	49
MA_4. térképmelléklet: a kJKT környéke Google Earth 2008. 05. 21-i felvételén.....	49
MA_5. térképmelléklet: a kJKT környéke Google Earth 2011. 06. 01-i felvételén.....	50
MA_6. térképmelléklet: a tervezési terület környéke az első katonai felvétel térképén (XVIII. század vége)	50
MA_7. térképmelléklet: a tervezési terület környéke a második katonai felvétel térképén (1860-as évek)	51
MA_8. térképmelléklet: a tervezési terület környékének fontosabb művelési ágai, a kataszteri nyilvántartás szerint	51
MA_9. és MA_10. térképmelléletek: a tervezési terület erdősítései légi fotón és erdészeti nyilvántartási fedvényen	52

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Pásztói-legelő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (továbbiakban: kjKTT)

1.2. Azonosító kód

HUHN20148

1.3. Kiterjedés

381.6500 ha

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

A jelölő élőhelyek felsorolásánál a Natura 2000 terület adatlapjának (Standard Data Form) 2013. október 31-ével felfrissített változatait vettük alapul.

(1) A kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek

- 1530 - Pannon szikes sztyeppék és mocsarak

1.5. Érintett települések

Túrkeve

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet (a továbbiakban KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

- Helyi jelentőségű védett természeti terület: Pásztó-pusztai gyepek, kiterjedés: 401,4317 ha (Túrkeve Város Önkormányzatának 17/1998. (XII. 10.) sz. rendelete a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről). Átfedés a kjKTT-vel: 100%
- Védett tájképi elem: gémeskút (azonosító: 430980) az 50/2008 (IV. 24.) FVM rendelet alapján.
- Országos ökológiai hálózat övezete: A tervezési terület az Országos ökológiai hálózat ökológiai folyosó övezetével szinte teljesen átfed (2. térképmelléklet).

1.7. Tervezési és egyéb előírások

(1) Településrendezési eszközök

- Túrkeve Város Településrendezési Terve – Külterület Szabályozási Terv. Jóváhagyva:

Túrkeve Város Önkormányzata 17/2006 (VIII.07) sz. rendelete Túrkeve helyi építési szabályzatról és tervéről.

(2) Körzeti erdőtervek és üzemtervek

- Tiszafüredi erdészeti tervezési körzet 2. erdőterve, érvényes: 2006. január 1. – 2015. december 31.
- A 11/2010. (II. 4.) FVM rendelet alapján a területet a Közép-Tisza erdőtervezési körzetbe sorolták. A következő tervezési időpont: 2016.

(3) Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

- I/1. Szolnok és dél-hevesi apróvadás vadgazdálkodási körzet vadgazdálkodási terve. Érvényesség: 2013. február 28-ig (Országos Vadgazdálkodási Adattár).
- Túrkevei Földtulajdonosok Vadászati Közössége (Kódszám: 16-754310) vadgazdálkodási üzemterve. Érvényesség: 2017-ig. Kelt: 2007. február 1. Jóváhagyta: Jász-Nagykun-Szolnok Megyei MGSzH, Földművelésügyi Igazgatóság, Vadászati és Halászati Osztály.

(4) Vízgyűjtő-gazdálkodási terv

- 2-18 Nagykunság alegység vízgyűjtő-gazdálkodási terve

(5) Egyéb tervek

- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Környezetvédelmi Program 2009-2014
- Túrkeve Város környezetvédelmi programja 2010-ben

2. Veszélyeztető tényezők

(továbbá a 4. térképmellékleten ábrázolva, az első oszlop sorszámai szerint, értelemszerűen azokra a tényezőkre korlátozva, melyek nem általános érvényűek, hanem lokalizálhatók és térképen ábrázolhatók)

Térképi hivatkozás	Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H = nagy, M = közepes, L = kis jelentőségű)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
2.1. 2.19.	A01	Földművelés	M	5%	1530. Kis méretből adódó hosszú érintkező felület a környező, intenzív agrárterületekkel A volt 0499/11 hrsz. legelő művelési ágú „a” alrészlete egy része szántó használatban van (közepén gémeskúttal - 2. fotó).
2.2.	A03.01	Intenzívebb kaszálás	M	bizonytalan	1530. Gyepintenzifikációs kísérletek bizonytalan nyomai. Következmény: elszegényedett, jelleg-vesztett gyep (Á-NÉR: OC; OB).
2.3. 2.4.	A11	Egyéb agrártevékenység	L	80%	1530. Elaprózódott a birtokszerkezet: (kb. 290 ha, kb. 800 tulajdonos, a legkisebb birtokméret 1.300 m ²) Emiatt koordinálatlan a földhasználat.
2.5.	A03	Kaszálás dominanciája	M	85%	1530. Legeltetés helyett inkább a kaszálás jellemző.
2.6.	A04.02	Alullegeltetés	L	15%	1530. Legeltetett területeken a jelenlegi állatállomány 0,3-0,4 áe/ha, amely nagyon alacsony sűrűség.
2.7.	A04.03	Pásztorkodás felhagyása, legeltetés hiánya	L	8%	1530. A terület ÉK-i részén, az ottani bérlőhöz kapcsolódó eljárást követően megszűnt a tereltetési juhtartás, azóta csak kaszálják.
2.8.	D01.01	Burkolatlan utak	L	1%	1530. A terület északi szélén taposási – útkialakítási kár.
2.9. 2.12.	J02.03.	Csatornázás, vízelvezetés	L	30-50%	1530. Korábbi, már felszámolt illegális lecsapoló csatorna, a 2.8.-ban említett út ennek a helyén vezet. A meglévő igen mély kiépítésű, elsősorban a területet szegélyező belvízcsatorna-hálózat. (1. fotó). A terület közepén ÉK-DNY irányban átvezető egykori, legelőöntözési és belvíz-lecsapolási szándékkal egyaránt létesített, jelenleg a

					természetes felszíni vízmozgásokat akadályozó csatornaszakasz.
2.10.	H07	Egyéb szennyező forrás	L	bizonytalan	1530. A város már rekultivált, felhagyott kommunális hulladéklerakó telepe szomszédos ÉK felől, bizonytalan hatással.
2.11.	I01	Idegenhonos inváziós fajok	L	bizonytalan	1530. ÉK-en a terület határánál megjelent: kanadai aranyvessző (<i>Solidago canadensis</i>).
2.13.	E04.01	Mezőgazdasági építmény a tájban	L	bizonytalan	1530. A terület északi, közúttal határos szélén tájidegen elemként beékelődő mezőgazdasági nagyüzemi kombinát. Hatásának mibenléte és mértéke bizonytalan.
2.14.	D02.01	Villanyvezetékek	L	1%	1530. A területen átvezető nagyfeszültségű (120 kV-os) légvezeték, az előforduló védett madarakat veszélyezteti.
2.15					Szigeteletlen oszlopok a 20 kV-os vezetéken, az előforduló védett madarakat veszélyezteti.
2.16.	J03.02	Élőhelyi-összeköttetések (konnektivitás) csökkenése emberi hatásra	M	100%	1530. A Hortobágy-Berettyó nyugati oldalán nincs KMT kijelölve, így Pásztó egy izolált terület egy agrársivatagban.
2.17.	A11	Egyéb agrártevékenység	L	25%	1530. Utód alátörésekre (0499/11-ből létrehozva) nem vezette rá a földhivatal a Natura 2000 jelleget.
2.18.	A02.03	Gyepterület átalakítása szántóvá	L	1%	1530. Kismértékű elszántások ott, ahol a gyepterület nem csatornával határos.
2.20.	G01.03	Motoros járművel végzett tevékenység	L	6%	1530 Agrár/horgász/kiránduló célú emberi mozgás a dűlőutakon, amely növeli a terület zavartságát.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Alapvető cél a Natura 2000 jelölő értékek (1530 - *Pannon szikes sztyeppék és mocsarak*) fenntartása. Általános cél a Pásztói-legelő összefüggő, gyepes élőhelyeinek megőrzése és, ahol lehetséges, állapotuk javítása.

A terület legfontosabb természetvédelmi jelentősége a 1530 kódú, „pannon szikes sztyeppék és mocsarak” megnevezésű élőhely-kategória minél teljesebb körű védelme. Megtalálható viszont további, jelölőként nem szereplő, élőhelyvédelmi irányelv I. függelékes élőhely, szignifikáns előfordulásban, a terület keleti szélén. Ez az élőhely a 6250 - Síksági pannon löszyepek (6. térképmelléklet), mely a pannon szikesekhez hasonlóan kiemelt közösségi jelentőségűnek minősül.

Ezen túlmenő általános cél a biodiverzitás-védelem, az idegenhonos fajok elleni védelem hangsúlyozásával.

3.2. Kezelési javaslatok

A

3.2.1. Élőhelyek kezelése

Érintett élőhelyek

A területen különböző értékességű-zavartságú sziki gyepek fordulnak elő (1530 jelölő élőhely) (6. térképmelléklet). A 7. térképmelléklet a Corine Land-cover-50 (1:50.000 alapfelbontású) a terület élőhely-térképét ábrázolja. Jellemzően hiányoznak a talajfelszín-közeli, intenzívebb Na-só felhalmozódásra utaló társulások, az ürmösök, vakszikek, miképpen a szolonyec szikes talajok markáns, felszíni eróziós formái (padkásodás, szikerek, marokkal rakott szik stb.) is.

Legtömesebb a szolonyec sziki rét (*Agrosti-Alopecuretum pratensis* – *Agropyretosum repentis* szubassz.). Kisebb mértékben, fragmentáltan jelenik meg a cickafarkos füves puszta (*Achilleo-Festucetum pseudovinae*) és a löszelegelő (*Cynodonti-Poëtum angustifoliae*), ezek általában nem csak kis kiterjedésű foltok, hanem degradáltak is. A terület keleti széléin degradált löszyep (*Salvia nutanti-nemorosae* – *Festucetum rupicolae*) húzódik egy megszakított sávban. A hodályok környékén kisebb foltokban ruderalis növényzet található, melyet az Á-NÉR rendszer O5 kóddal (alföldi gyomos száraz gyepek) osztályoz.

Gazdálkodáshoz köthető intézkedések

A területen belül elvárt a szántóföldi művelés felhagyása. A kJKT nyugati részén, a 0499/13 hrsz-on és környékén található kevés szántó művelési ágú és használatú terület (a 8. térképmellékleten „3.2.1.a.”). Meglehetősen sok a gyepterőművelési ágú, ám mindmáig szántóként használt rész is (a 8. térképmellékleten „3.2.1.b.”). Sőt kismértékű elszántások is előfordulnak.

Lehetőleg kívánatos volna a szántóföldi művelés felhagyása a területbe ékelődő parcellán is („3.2.1.c.”).

3.2.2. Élőhely-rekonstrukció és élőhelyfejlesztés

(8. térképmelléklet, a terület kis kiterjedése miatt az általános javaslatok /pl. legeltetés arányának növelése/ nem kerül külön bejelölésre)

- 3.2.2.1. A jószáglétszám növelése (hozzávetőlegesen az állategység-sűrűség megduplázása) a területen, hosszú távon 0,5-0,7 áe/ha között alakuljon. A „*Restoration and conservation of the Pannonic salt steppes of Pásztó grassland with sustainable management*” megnevezésű LIFE + projekt keretében 100 juh, 15 magyar szürke marha, 5 bivaly és 10 ló megvétele zajlik a közeli jövőben. Ezen túlmenően is, fontos a legeltetéssel hasznosított gyepterület arányának a lényeges növelése (A területhasználat jelenlegi állapota a 12. térképen látható).
- 3.2.2.2. A terület hidrológiai viszonyainak természetesebbé tétele. A terület közepén található, ÉK-DNY irányban átvezető egykori, legelőöntözési szereppel létesített, jelenleg a természetes felszíni vízmozgásokat akadályozó csatorna (4. térképmelléklet). Ennek részleges átépítése a már hivatkozott LIFE + projekt keretében tervezett. Kb. 500 m csatornaszakasz befedésével (csőbe helyezésével) a felszíni vízmozgás az eredeti állapot felé mozdulhat el (egyúttal a csatorna által gyakran akadályozott tereltetés is könnyebbé válik, lásd 3.2.2.1.). Az elhelyezésre a rosszul tervezett és kivitelezett csatorna középső, legmélyebb szakaszán kerül majd sor, alvizénél záró műtárggyal. A szabályozható műtárgy átlagos körülmények között zárva lesz, visszaduzzasztva és a környező talajvízbe juttatva a csatorna által összegyűjtött vizeket, egyúttal megakadályozza azt, hogy a csatorna az érintett szakaszon száraz időszakban drénezze a talajvizet. Nagyon vizes években a felvízi belvízlevezetés biztosítása érdekében nyitásra kerül.
- 3.2.2.3. Kaszálók állapotának kérdése.
- 3.2.2.3.1. Célszerű a kaszálókat évente máshol és máshol kijelölni. Ekkor a fajgazdagság és a kétszikűek viszonylag magas aránya fenntartható. Az állandóan kaszált réteken pázsitfű-dominancia lép fel, és csak egyes kétszikűek tudnak bizonyos körülmények között tömegessé válni (mint pl. 2012-ben a tejoltó galaj (*Galium verum*), ami egyébként megrontja a széna minőségét).
- 3.2.2.3.2. A kaszálókon megfelelő technikák választása. Szükséges a magasabb tarló hagyása, és a dobkasza (forgódobos fűkasza) mellőzése (tárcsás és alternáló technikák preferálása), bár pozitív kezdeményezések máris vannak a területen. A rendsodrásnál korlátozni célszerű a talajmeghajtású rendsodrók használatát különösen, ha gyomfaj (pl. mezei aszat) van jelen, mert alkalmazása enyhe bolygatást, nyitást okoz.
- 3.2.2.3.3. A kaszálókon a költségek szoros nyomon követése, és szükség szerint a kaszálás kezdő időpontjának eltolása (fürj, fogoly, tűzok stb. fészekaljainak védelme).

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A jelölő fajokon túl előfordul a területen a madárvédelmi irányelv hatálya alá tartozó, I. függelékes madárfajok is, több közülük – akár jelentős számban – költ, de – értelemszerűen, hiszen a terület nem különleges madárvédelmi terület (továbbiakban: KMT) – nem jelölő státuszúak.

Ezek az alábbiak (pásztói jelenlétük státuszuk megadásával):

<i>Ciconia ciconia</i>	gyakori táplálkozó
<i>Pernis apivorus</i>	ritka kóborló
<i>Haliaeetus albicilla</i>	ritka kóborló
<i>Circus aeruginosus</i>	gyakori táplálkozó
<i>Circus cyaneus</i>	gyakori téli vendég
<i>Circus pygargus</i>	ritka kóborló
<i>Buteo rufinus</i>	ritka kóborló
<i>Aquila heliaca</i>	ritka kóborló
<i>Pandion haliaetus</i>	ritka kóborló
<i>Falco vespertinus</i>	csökkenő számban költ
<i>Falco cherrug</i>	költő, de nem rendszeres
<i>Otis tarda</i>	rendszeres táplálkozó, ritkán költ
<i>Himantopus himantopus</i>	belvízfoltokon költ, de pl. 2012-ben a felhagyott kommunális hulladéklerakón
<i>Coracias garrulus</i>	1-2 pár fészkel
<i>Upupa epops</i>	1-2 pár fészkel
<i>Caprimulgus europaeus</i>	1-2 pár fészkel
<i>Anthus campestris</i>	kis számban fészkel, részben környező szántókon
<i>Lanius collurio</i>	kis számban fészkel
<i>Lanius minor</i>	kis számban fészkel

Közülük természetvédelmi jelentőségét tekintve a tűzok emelendő ki mindenféleképpen. E fajok kapcsán kiemelt célkitűzés az, hogy a szomszédos Dévaványai-sík KMT jelölő madárfajainak védelme itt, a KMT területén kívül (is) biztosított legyen.

A Pásztói-legelő a szomszédos, ugyancsak KJTT minősítésű Szandazugi-legelővel (mely a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi kezelésébe tartozik) egyetemben az országos ökológiai hálózat részét képezi, ökológiai folyosó elemként (2. térképmelléklet). Pontosabb meghatározással ezek agrársivataggal körülvett lépőkövek (stepping stone). Cél az, hogy ez a lépőkő funkció minél megfelelőbben működni tudjon, amit a táji léptékű területhasználat realitásai között (MTÉT rendszeren kívül eső, intenzív szántóterületek veszik körül őket minden irányból - 5. térképmelléklet) csak magának, a lépőkőnek a minél jobb általános kondícióban tartásával lehet megvalósítani. Ez a stepping stone szerep változatos effektivitású. Például a már kipusztult ürge (*Citellus citellus*) esetében ma gyakorlatilag már nem működik. A nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*) esetében viszont úgy tűnik, metapopulációs mechanizmusok dolgoznak, és Pásztó funkcióképes lépőkő ebben a dinamikában (Máthé 2009, Lévai 2004).

A fajvédelmi intézkedések a fajok /szubjektív/ hozzávetőleges természetvédelmi értékségének-jelentőségének sorrendjében

3.2.3.1. Tűzok (*Otis tarda*)

3.2.3.1.1. A tapasztalatok szerint a faj a marhalegelők által nyújtott, változatos gyepszerkezetet és többfajú, kétszikű növényekben gazdagabb füves vegetációt előnyben részesíti a birka által rövidebbre nyírt, általában pázsitfű-gazdagabb legelőkhöz képest. Ugyancsak előnyösebb a marhalegelő a kaszálóknál is, mert azokon is hajlamosak a pázsitfűvek felszaporodni, ami táplálkozó területként romlást jelent a tűzok számára.

Cél → A marhalegeltetés terjesztése. Jelenleg inkább csak a város felőli, északkeleti része marhajaratás Pásztón, a tűzok pedig éppen átellenben a déli, délnyugati sarokban tartózkodik többet, valószínűleg, mivel az a kevésbé zavart. A kaszálókon – lehetőség szerint – történjen sarjúlegeltetés.

3.2.3.1.2. A területen átvezető két légvezeték ütközéses balesetet okozhat, és a múltban már okozott is.

Cél → A légvezetékek láthatóvá tétele jelzőgömbök és firefly felszerelésével. Források beszerzésének az adja a nehézségét, hogy a terület nem KMT, ezért a Natura 2000 pénzügyi lehetőségek nem nyitottak. A kivitelezésnek természetesen nem csak a KMT által érintett szakaszra kellene kiterjednie, hanem a teljes tűzokmozgási területre.

3.2.3.1.3 A róka és a Túrkeve város felől jövő esetleges kóborló macska és kutya predációs hatása. Hasonlóan az előzőhöz, ez is nagyobb területre terjed ki, mint a KMT, célszerűen a Hortobágy-Berettyó teljes jobb partjára érdemes vonatkoztatni feladatként.

Cél→ A helyi vadásztársaság a tűzok számára kevésbé zavaró időszakokban (júliustól novemberig) lámpás esti hajtásokat szervezzen, és alkalmazzon engedélyezett csapdákat. A hatékonyságát nagymértékben növeli, ha a koslatási időszak vége felé, azaz február-márciusban is történik lámpás keresés, a kotorékok felszámolása, mert március végén, a kölyöknevelés megkezdésével a rókák már kevésbé mobilak.

3.2.1.4. Szárnyas predátorok, azaz varjúfélék kontrollja.

Cél→ Varjú-csapdák kihelyezése. Nem a vetési varjú (védett!), hanem a dolmányos varjú és a szarka állományának csökkentése cél. A két vadászati jellegű célkitűzés a Dévaványai-sík KMT területén is fontos, célszerűen integráltan végzendő. Lásd még → 3.2.3.2.3.

3.2.3.2. Kékvércse (*Falco vespertinus*)

3.2.3.2.1. A kJKTt déli szegélyén húzódó akác-erdősávon elhelyezett költőládák már régiek, állapotuk romlik.

Cél → A költőládák pótlandók, újak kihelyezésével.

3.2.3.2.2. A fészkelési lehetőséget nyújtó akácos pusztulóban van.

Cél → A kieső akácok pótlása szürkenyár-csemetékkel. Nem cél zárt erdősáv létrehozása, a telepítés maradjon ligetes.

3.2.3.2.3. Dolmányos varjak rendszeres támadásai, zaklatásai

Cél→ Együttműködés a helyi vadásztársasággal a dolmányos varjú kontroll terén. A Nimfea Természetvédelmi Egyesület és általában a földtulajdonosok közössége segíthet a dolmányos varjúfészkek felkutatásában, melyek közelében a csapdázást a vadászati illetemekesek már elvégezhetik. Lásd még → 3.2.1.4.

3.2.3.3. Szalakóta (*Coracias garrulus*)

A fajjal kapcsolatos problémák, felvetések és célkitűzések általában megegyeznek a kékvércsénél leírtakkal.

3.2.3.4. Kerecsen (*Falco cherrug*)

3.2.3.4.1. A területen átvezető nagyfeszültségű vezetéken költőtálcája van. Nem minden évben fészkel. Kedvenc zsákmányállata, az ürge a '90-es években még élt a terület északnyugati sarkában kipusztulásának közvetlen oka az ekkor több hullámban bekövetkezett esős években, és magas talajvízállásban, kedvezőtlen nyári időjárásban keresendő. Közvetett ok az, hogy széles mezsgyék, gypsávok, tanyák, tanyahelyek nélkül, a nagytáblás agrársivatagban ez az állomány izolált populációból

vált, úratelepedési, elvándorlási esélyek nélkül. Mivel az ürge számára nem beszélhetünk ökológiai hálózati lépőkőről (stepping stone), a betelepítési kísérletek nem indokoltak. 3.2.3.5. Fokozottan védett egyéb nappali ragadozó madarak, de különösen parlagi sas, halászsas, valamint a rendszertanilag nem idetartozó réti fülesbagoly.

3.2.3.5.1. Az ürge, mint potenciális táplálék kapcsán lásd a kerecsennél leírtakat!

3.2.3.5.2. Kaszálás során kaszálatlanul hagyott pászták tartása biztosítja a rágcsálók menedékét.

Cél → A Nimfea jelenlegi gyakorlat szerint alkalmazza, de ki kellene terjeszteni valamennyi kaszálóra.

3.2.3.5.3. A közép feszültségű légvezetékek az egerészölyv pusztulását már ismételten, dokumentáltan okozta (4. térképmelléklet).

Cél → Szigetelőpapucskok, más védelmi technikák felrakása.

3.2.3.6. Nagy tűzlepke (Lycaena dispar)

3.2.3.6.1. A faj hernyójának tápnövénye a Tiszántúlon szinte mindig a fodros (Rumex crispus) és a keskenylevelű lórom (Rumex stenophyllus). A rétek növényei, az előbbi általában zavartabb helyeken fordul elő utóbbinál. Mennyiségük nagymértékben függ az előző és az azévi csapadékviszonyoktól. Nem kedvelik a kaszálást, a marhalegeltetés az ideális. Ráadásul, a lepke a sóskafélék tölevélnyél-maradványai között telegyűző, amit a kaszálás sokkal kevésbé hagy épen (a marha nem legeli a sóska fajokat).

Cél → lásd 3.2.2.1. A terület adottságai egyébként is sokkal inkább a marha, ló, mint a juhtartás számára kedvezőek.

3.2.3.6.2. A tapasztalatok szerint az esősebb években gyakrabban lépnek fel tömegesen a vadsóska-fajok.

Cél → a terület hidrológiai viszonyainak javítása, lásd 3.2.2. A 8. térképmellékleten a vadsóskafélék két fő előfordulási helye kerül feltüntetésre („3.2.3.6”).

3.2.3.7. Kisfészekű aszat (Cirsium brachycephalum)

Visszatelepítésének megkísérlése nem indokolt, hiszen a Tiszántúlon sokfelé, nagyon jelentős állományai vannak.

3.2.3.8. Fogólábú fátvolka (Mantispa styriaca)

2012-ben került elő, védett rovar. Érdekes, speciális életmódja miatt (farkaspókot petecsomóiba petézik, és lárvái kispókat esznek, míg az imágók bokrokban, magas lágyszárúakon, lesből vadásznak), szegélylakó, a napsütötte gyepszíri bokrosok kellenek számára.

Cél → A terület szélein az invazív ezüstfa és akác nem felszámolandó, hanem lecserélendő őshonos fa- és cserjefajokra. Lásd még a szalakótánál, kékvércsénél leírtakkal is.

3.2.3.9. Kis őrgébics (Lanius minor)

Fogyó fészkelőhelyei vannak a legelő szélén.

Cél → Lásd még → 3.2.3.2.2., azaz a kieső akácok pótlása szürkenyárral.

3.2.3.10. Fűri (Coturnix coturnix)

Megfelelő gyepterhelés, a fészkek kikaszásának mellőzése.

Cél → Lásd még → 3.2.3.5.2. és 3.2.2.3.3.

3.2.3.11. Búbos banka (Upupa epops)

3.2.3.11.1. Odvas fák fogatkoznak.

Cél → Lásd még → 3.2.3.2.2., azaz a kieső akácok pótlása szürkenyárral. Ezen kívül fészkelőhelyek kiemelése is fontos.

3.2.3.12. Fogasfarkú szöcske (*Polysarcus denticauda*)

3.2.3.12.1. Nem pontosan ismert, hogy milyen gyepeket és gyepterkezelési típusokat kedvel, illetve tolerál.

Cél → változatos, mozaikos gyepterkezelés. Ennek érdekében időbeni mozaikosságot biztosít a kaszálók éves váltogatása (3.2.2.3.1.). térbeli mozaikosságot a tervezett gyepterkezelési kísérlet adhat, a faj ráadásul éppen itt került elő.

3.2.3.13. Dunai tarajosgőte (*Triturus dobrogicus*)

3.2.3.13.1. A területen jelenleg folyó legeltetési állattartás a faj szempontjából megfelelő

Cél → állattenyésztés fenntartása, de az ismert szaporodó helyeket javasolt kihagyni március és szeptember között a legeltetésből, kaszálásból és a trágya/takarmány tárolás alól is. Illetve a szaporodó helyek megfelelő kezelése (vízügyi kezelés, jelenlegi foltok fenntartása)

3.2.3.14. Vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

3.2.3.14.1. A területen jelenleg folyó legeltetési állattartás a faj szempontjából megfelelő

Cél → állattenyésztés fenntartása, de az ismert szaporodó helyeket javasolt kihagyni március és szeptember között a legeltetésből, kaszálásból és a trágya/takarmány tárolás alól is. Illetve a szaporodó helyek megfelelő kezelése (vízügyi kezelés, jelenlegi foltok fenntartása)

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A területen hosszú távú gyepterkezelési monitoring-projekt telepítése tervezett.

(1) Eredetileg, 2011-2012-ben kidolgozott elképzelés a következő volt, kezdve az alapkoncepcióval (8. térképmelléklet)¹

A megközelítés alapja Fábián Zsófia cikke (Fábián 2010), mely kezelési alapon, fitocönológiai módszerekkel végzett kezelési kiértékeléseket a területen. Ebből kiindulva épült fel a következő terv:

Pásztó párhuzama a Síkfőkút-projekt helyzetével:

1. Mindkét esetben nem extrém unikális, hanem igen elterjedt kárpát-medencei társulás/élőhelyegyüttes reprezentánsáról van szó.
2. Mindkét helyszínen zajlik(ott) olyan szisztematikus terepbiológiai vizsgálat, ami kiemeli a több ezer négyzetkilométernyi hasonló hazai élőhelyek közül. Ettől váltak (válhatnak) különlegessé.

Eltérések:

1. A *Quercetum petraeae-cerris* egy meglehetősen fajgazdag erdőtársulás. A '70-es években ennek is egy különösen cserjegyazdag, hegylábi (alföldi flóraelemekkel keveredő) változatát szemelték ki projekt-területként (amiért később a döntést támadták is). A pásztói két alapvető szolonyec sziki társulás (*Agrostio-Alopecuretum pratensis* és *Achilleo-Festucetum pseudovinae*) lokális előfordulása a Tiszántúl mércéjével nem tartozik a zavartalan és fajgazdag reprezentánsok közé.²

¹ A mellékleten feltüntetésre kerül egy bivalyjáratai lehetőség is, a volt ipari TSZ-központtól délre. Ezt a szöveg nem fejti ki részleteiben, de egy további kezelési opciót jelent.

² A 2012 vegetációs periódusában zajlott alapfelmérések itt hozták azokat a fontos új ismereteket, amik miatt módosítani kellett az alapkoncepciót. A terület (elsősorban a jelenlegi lólegelő) meglehetősen fajgazdagnak bizonyult, ami megnöveli a szükséges cönológiai kvadrátszámot. A másik pedig a társulástanilag értékelhető *Agrostio-Alopecuretum pratensis* rét és *Achilleo-Festucetum pseudovinae* legelő szinte teljes hiánya. A vegetáció valós képe részben jellegtelen, részben furcsán kevert jellegű, társulástaniilag nehezen besorolható

2. Síkfőkut fiziognómiai alapon választották ki. Ezután született meg a védelem, mely biztosítja az erdő fenntartását és kutathatóságát. A kutatási infrastruktúra kiépültével a terület tudományos természetvédelmi értéke megsokszorozódott. Pásztónál a terület sokféle, kis területen megvalósuló kezelése teremt egyedülálló lehetőséget, ami ma még jórészt csak potenciál.
3. Síkfőkút egyedülálló lehetőséget biztosított a '80-as évek kocsánytalan tölgy pusztulásának vizsgálatára, mert rendelkeztek a pusztulást megelőző felmérésekkel. Pásztó egyedülálló lehetősége, hogy természetvédelmi NGO kezében van jelentős részben. Mozaikszegény (kevés társulás) és fajszegény (kevés indikátor) jellege folytán áttekinthető és jól vizsgálható. Ráadásul unikális jelleggel is rendelkezik, mert évek óta többféle alapvető kezelés egymás mellett éri egy kis területen a kétféle társulást:
 - 3.1. kaszálás
 - 3.2. marhalegeltetés
 - 3.3. juhlegeltetés
 - 3.4. juh-marha-ló legeltetés
 - 3.5. ugarból spontán rétkialakulás

A potenciális és meglévő kezelési lehetőségek táblázata:

	<i>Agrostio-Alopecuretum pratensis</i>	<i>Achilleo-Festucetum pseudovinae</i>
Kaszálás	X	0
Marhalegeltetés	0	X
Juhlegeltetés	0	X
Marha-ló-juhlegeltetés	?	X
Ugarból gyepesedés	X	?
Gyep nem kezelése	0	0

Elméletileg most $6 \times 2 = 12$ kezelési cellát lehet elképelni a területen.

Egy 2009-es, alapfelmérésnek tekinthető szakdolgozat (Fábián 2009) az „X” jelűeket találta, ezek voltak ott és akkor (2009 nyarán) vizsgálhatók. A hiányzó 7 kezelési lehetőségéből nem mind valószínűsíthető meg. Legtöbbjük azonban valószínűleg igen, ezeket „0” jelöli. A „?” jelölésű cellák esetében ez kérdéses.

Az ugarok visszagyepesedésénél kétféle további vizsgálat is számításba jöhet. Az egyik esetben a spontán gyepesedő terület gyomirtó kaszálást kapna kezelésként. A másik esetben viszont szomszéd gyepről legeltetve lenne, ami további két esetet jelenthet (birka és marha). A *Festucetum* gyepek spontán regenerációja alapvetően korlátozott, ez a vizsgálati feladatokat a fentebbiek szerint bonyolítja, mert a tapasztalat alapján predikció az, hogy kaszálgatva vagy ahogy sem lesz *Festucetum*, vagy csak nagyon lassan, míg legeltetve igen.

A „0” jelűek közül a nem kezelésekhez kizáró karámok kellenek, ilyen a Hortobágyon sokféle működik, többféle műszaki megoldásban.

A rétek legeltetéséhez a meglévő villanykarámokat kellene olyan mértékben módosítani, hogy legalább egy kis darab rét is belekerüljön a jószágjártásokba.

növényzetet mutat a legelő északnyugati sarkában. A 0503/3 hrsz-on eső marhajáratáson a rétek már típusosak (és van szárazabb, tarackbúzás válfaj is), a legelők a cickafarkos és a löszlegelő (*Cynodonte-Poëtum angustifoliae*) közti átmenetnek tűnnek.

Cickafarkos legelő kaszálásához megint csak kismértékű villanykarám módosítás kéne, és az az elhatározás, hogy a jószág távoltartása együtt jár az éves kaszálásokkal ezen a földdarabon.

Maximálisan tehát akár 10 (5 meglévő + 5 könnyen honosítható) +1 (több állatfajjal legeltetés réiben) +3 (csenkeszgyep ugarból) = 14 kezelés is honosítható lenne a Pásztó egyébként kicsi területén! Ez tehát Pásztó igen nagy kutatási potenciálja.

Ami a cönológiai vizsgálatokat illeti, elméletileg tehát akár 560 (14 x 40) kvadráttal is számolni kéne, de lehet, hogy csak 420 (14 x 30) egységgel.

Az elvégzendő munka inkább két terepbotanikust feltételez, mint egyet. Egy nap alatt (fajszámtól függően) 15-50 2x2 m-es kvadrát rögzíthető. Itt alacsony a fajszám, és várható, hogy 50-hez közeli a teljesíthető darabszám. Még ekkor is egy tavasz közepi 6 napos felmérés (280 kvadrát, 7 féle cickafarkos kezelésre 7 x 40), és egy-egy tavasz végi és nyári 12-12 napos (a 14 féle kezelés, 14x40) felmérés az, amivel számítani kellene, azaz kb. 30 (10-12 óra munka) terepnappal.

Lehet azonban egyszerűbb vegetációszerkezet-vizsgálat is, mint pl. a GNO területén 2011-ben kezdett madártani monitoring vegetáció-felvételezési módszere. Pásztó egyébként is jó referenciaterület lehet a Hortobágyhoz, mert:

- a. elég távol van. Ha a madártani és botanikai felmérésekkel észlelt változások mégis szinkronban vannak, akkor ebből tudható, hogy egyik helyen sem lokális a jelenség.
- b. sokkal kisebb, mint a Hortobágy (több, mint két nagyságrenddel). A Hortobágyon észleltek eltérő viselkedésénél tehát könnyen adódhat háttér okként az eltérő táj-léptékű területstruktúra.

Az agrár-gyakorlat 0,5 áe/ha, de ez pl. egy bérleti egységnél a telelő-takarmányellátó területre is vonatkozik. Itt az 1 áe/ha megengedhető, ha az istállótakarmány máshonnan kerül biztosításra. → kb. 10 állategység legeléséről van tehát szó.

Ezt időben kellene rövidíteni, hogy a legeltetési nyomás lazuljon. A legelési időnyt 30 hétné véve (04. 15-től 10. 15-ig 26 hét → 04. 01-től 10. 31-ig 30 hét), amennyiben csak pl. 6 hétig legeltetünk, akkor a legelési terhelés – jó közelítéssel – ötödére esik. A 6 legeltetési hét alatt 5 áe/ha jószág tartható. (A HNPI gyakorlatában a legeltetési szezon kissé hosszabb, 11.30-ig tart, azaz 34-35 hétig.)

Ezt a 6 hetet is célszerű kettébontani, egyrészt május-június fordulójára, másrészt július-augusztus fordulójára, két hónappal később. Ez esetben olyan helyzet szimulálható, mintha 50 nagyjószág legelne 50 ha-on, és a kiszemelt 10 ha-ra az évi járatás során kétszer térne vissza. Régebben, a váltott telkes (marhánál) és a kosaraztató (birkánál) gyepgazdálkodás ezt a rendszert ismerte, használta.

A villanykarámolt terület kelet-nyugati 120 m szélességű osztásait 80 m szélesekre célszerű szűkíteni. Ez esetben 3 kezelés állandósítható: marha; marha+ló; marha+ló+birka. Egy-egy egység 400x80 m = 3,2 ha lenne. Ez 6 hétre 5 áe/ha-ral:

- 1./ 3x5 = 15 marha
- 2./ 7(8) marha + 7(8) ló
- 3./ 5 marha + 5 ló + 5 birka legeltetéssel biztosítható.

A teljes kezelési területre, a 10 hektárra ez 27-28 marha, 12-13 ló és 15 birka jelenlétét igényli.

A legeltetési szezon elején (04. 01-től május-június fordulójáig, azaz 7-9 hétig), majd június közepétől július és augusztus fordulójáig, azaz 5-6 hétig), végül augusztus közepétől a legeltetési szezon végéig (10-15 hétig) a jószág a délről szomszédos, ma kaszálóként használt területen tartózkodna. Ennek a területnek 30-40 hektárosnak kéne lennie, gémeskúttal. Ez a

terület a túrkevei 0499/11 két alrészlete. A területhasználat váltása nem az alrészlethatáron zajlik.

MEGVALÓSULÓ KEZELÉSEK.

A hodálytól dél felé általánosan lejtő terepen jellemző az északi részek többé-kevésbé tipikus cickafarkos füves legelő jellege (*Achilleo-Festucetum pseudovinae*). Ezt déli irányban széles átmeneti sáv követi, ahol az egyes társulások nem tisztán fordulnak elő tovább dél felé már egyre inkább vannak szárazabb réti foltok (*Agrostio-Alopecuretum pratensis-Agropyretosum*).

TOVÁBBI KEZELÉSEK

A 3x80x400 m-es parcelláktól keletre eső kaszáló lehetne a következő kezelési egység. Az északkeleti sarki birkahodály környékén a cickafarkos csenkeszlegelő, mint birkalegeltetés, ma is működik (0499/11).³ Továbbá, a pásztói gyepek keleti sarkánál a szegélydűlő mente (a szeméttelp felé) marhahajaratás (0503/3). Itt részben cickafarkos csenkeszlegelő, részben szárazabb rét is legeltetve van, a rét keletebbi, dűlőúthoz közelebbi része keréknyomos (kaszálási kezelés-hiba). Itt tehát vizsgálható lenne a marhalegeltetés mellett:

- Cickafarkos legelő
- Száraz rét
- Száraz rét keréknyomokkal → regenerálódás)

A cönológiai vizsgálatokhoz faunisztikai szempontból Orthoptera fauna (mennyiségi adatokkal együtt) mindenféleképpen indokolt lenne a nyári felmérések idején.

(2) Módosított monitoring-koncepció (10. térképmelléklet)

Mivel a hodályoknál nincs jól elkülöníthető cickafarkos legelő és sziki rét, túlságosan finom skálázású kezeléseknél sincs értelme. A monitoring módosított célja a legelés, a váltott kaszálás-legelés és a homogén kaszálás hosszú távú hatásainak vizsgálata általános gyepgazdálkodási és fitocönológiai szempontból, anélkül, hogy pontosan definiált sziki társulásokra lebontanánk a vizsgálati területet.

A jelenlegi karámrendszer nem módosul, azaz a legelő északnyugati sarka három parcellában marad (10. térképmelléklet). A legnyugatibb pászta jelenleg lólegelő, továbbra is maradhat ebben, bár célszerű néha marhával (is) legeltetni (a ló hosszú távon kizsarlja a legelőt). A középső parcellában éves váltásban (nem okvetlenül szabályos rendszerben, hanem – mondjuk – 1-3 évenként) kaszálás és legeltetés is lenne. A legkeletibb parcella minden évben kaszálva volna, de egyik felén sarjulegeltetés 1-3 évente zajlana, a másikon ez sem.

A TSZ-központtól délre esetleg bivalylegeltetési parcella kerülhetne kialakításra, mint a korábbi koncepciónál is.

A vegetáció kevert jellege miatt nagyobb, nem 2x2, hanem 4x4 m-es kvadrátokkal zajlana a vegetáció felmérése, és darabszámuknak is növekednie kell, a 2012 évi fajszám-felmérés alapján 40-50-re. A kezelések száma viszont csökken, ha nem lesznek bivalyok, akkor csak 4 típus (legeltetés, legelés-kaszálás, kaszálás-sarjulegeltetés, csak kaszálás) marad, azaz 160-200 kvadrát. Ezek 2-3 nap alatt felvételezhetők, ami a korábbi verzióknál említett 3 aspektusos ismétléssel 6-9 terepi botanikai munkanapot jelent. A botanikai monitoringon túlmenően Orthoptera-monitoring (fűhálózás) továbbra is szükséges, és a nyilvánvalóan

³ Időközben itt a juhtartás megszűnt.

gazdag talajlakó bogárfauna miatt (például 2012-ben a lólegelőn tömegesen jelentkezett 3 gyalogcincér /*Dorcadion*/ faj is), nagyon ajánlott talajscapdázás és Coleoptera-monitoring is. A változatos kezelés vélhetően kedvezően hat a gazdag talajlakó rovaréletre, így például a védett fogasfarkú szöcske állományára → 3.2.3.12.

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogszabályok és a tulajdonviszonyok függvényében

A kezelések kivitelezésének jogi keretét elsődlegesen a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. Törvény és a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet, illetve az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény vonatkozó rendelkezései adják.

A tervezési területre vonatkozó stratégiai jelentőségű fenntartási javaslatok összhangban állnak a fenti törvények vonatkozó előírásaival és a további jogszabályhellyel.

A területen található MEPAR-blokkok:

MEPAR Blokkazonosító	terület (ha)	NAT2000 érintettség (ha)	KAT	Érintett helyrajzi számok
U7LN3-J-10	182.02	177.18	KAT20	0500 0503/2 – 0503/38
U70N3-W-10	120.29	118.96	KAT20	0499/8, 0499/9, 0499/12, 0499/16, 0499/17
U7TN3-Q-10	14.12	13.37	-	0499/2 0499/4 – 0499/7
UA6N3-7-10	16.06	15.42	KAT20	0499/13 – 0499/15
U6P23-Y-10	63.01	56.62	KAT20	0496/4 – 0496/6, 0497, 0498

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer

Az Unió csatlakozást követően hazánk támogatási rendszere a többi tagállaméhoz harmonizáltan alakult ki. Ez vonatkozik az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekre is.

Kölcsönös Megfeleltetés

A Kölcsönös Megfeleltetés (KM) egy harmonizált jogszabályi környezetet jelent, valamint gazdálkodási alapkövetelményeket foglal magába, mely rendszer bevezetése minden tagállam számára kötelező. A KM részét képezi többek között a Natura 2000 területeken való gazdálkodás feltételeinek a betartása is. Jelenleg a 269/2007 (X. 18.) Kormányrendelet által meghatározott feltételrendszerek betartása kötelező, mely kizárólag gyephasznosítású területeken van hatályban. Ezeknek a feltételeknek a betartása nem csupán a Natura 2000 területekre járó kompenzációs támogatás folyósításának feltétele, hanem a SAPS támogatásé is.

SAPS – egységes területalapú támogatás

Az EMOGA Garancia részlegéből minden hasznosított mezőgazdasági terület jogosult az egységes területalapú támogatásra. A hasznosított mezőgazdasági terület hazánkban a művelt szántó és gyepterületekre vonatkozik, melyek a MePAR rendszerben támogatható területként vannak nyilvántartva. Az egységes területalapú támogatás (Single Area Payment Scheme – SAPS) feltétele a terület művelésben tartása, valamint 2009-től a Kölcsönös Megfeleltetés (KM) rendszerének betartása.

Natura 2000 területek támogatása

Az 1698/2005 EC Tanácsi rendelet 38.§ alapján vidékfejlesztési forrásból kompenzációs kifizetés adható a kijelölt Natura 2000 területen gazdálkodók számára. Tekintettel arra, hogy a 269/2007 számú kormányrendelet alapján jelenleg gyepterületekre vannak hatályban földhasználati korlátozások, a 38.§ alapján a kijelölt Natura 2000 gyepterületek kompenzációs támogatásban részesülnek, melynek mértéke 38 Euro/ha.

Kedvezőtlen adottságú területek támogatása

Gyep vagy tömegtakarmány-termelő szántó hasznosítású 1 hektárnál nagyobb kedvezőtlen természeti adottságú területeken („fizikai blokkban”) gazdálkodóknak nyújtható normatív, területalapú kompenzációs támogatás, a területen meglévő hátrányok kiegyensúlyozásához. A támogatás mértéke a kedvezőtlen adottságú terület besorolási kategóriájától (KAT 19 vagy KAT 20) függően 85,9 euró/ha/év, illetve 10,94 euró/ha/év. A támogatás elnyeréséhez vállalni kell a gazdálkodás legalább 5 éven keresztül folytatását, és naprakész gazdálkodási napló vezetését.

Egyéb támogatások

Natura 2000 program a hazai vidékfejlesztési programozásba integráltan került beépítésre és az alábbi támogatási programokban is előnyt élveznek ezek a területek:

- agrár-környezetgazdálkodási támogatás
- nem termelő beruházások
- erdő-környezetvédelmi támogatások
- 1. tengelyes támogatások.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Kifejezetten Natura 2000 területekre jelenleg csupán a 269/2007 (X. 18.) Kormány rendelet alapján van kompenzációs kifizetés. Az ebben a rendeletben meghatározott földhasználati előírások betartása minden Natura 2000 gyepterületen kötelező. Látható azonban, hogy jelenleg nincsen hatályban szántó, erdő, halastó művelési ágú, valamint egyéb természetvédelmi szempontból fontos élőhelyre (láprét, vizes élőhelyek stb.) kidolgozott földhasználati előírás, illetve ez alapján kompenzációs kifizetés. Ebből adódóan ezen területekre csupán az egyéb földhasználati korlátozások (nitrát területekre, védett területekre vonatkozó) vannak érvényben, speciális faj és élőhelyvédelmi intézkedések nincsenek.

A gyepterületekre vonatkozó földhasználati korlátozások olyan alapvető előírásokat fogalmaznak meg, melyek betartása minden hazai gyepterületen elengedhetetlen, a természeti értékesség fenntartása érdekében. Ez a rendelet azonban az általánosságából

adódóan nem tud kezelni olyan speciális területi problémákat, melyek a Natura 2000 hálózat esetében fontosak. Ebből adódóan a fenntartási tervek egyik legnagyobb hozadéka az a területiségből eredő specialitás, mely megfelelően képes megalapozni a speciális kezelési irányokat. Ezen túlmenően a fenntartási tervek egy, a jelenleginél pontosabb, a területek igényeihez jobban igazodó támogatási rendszer megalapozását is hivatottak előkészíteni, és szakmailag megfelelően alátámasztani.

A földhasználat esetében a területi egység az ún. kezelési egység, amely azokat az élőhely foltokat nevesíti, melyek egységes kezelése indokolt, illetve amely élőhelyek esetében a célok eléréséhez a földhasználati előírások nem különülnek el. A kezelési egységek a Natura 2000 területeket általában nagyobb tömbökbe aggregálják, azonban előfordulhat olyan élőhelyfolt is, amely két kezelési egységbe tartozik. A kezelési egység szerepe és jelentősége a földhasználati előírások területhez rendelésénél van.

A kezelési egységhez az alábbi kezelési javaslatok tartoznak:

- Kötelezően betartandó előírások
- Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A területiség esetében külön figyelemmel kell lenni a jelenlegi területalapú támogatási rendszer működésére, mely a hasznosított mezőgazdasági területeket veszi alapul. Natura 2000 területek támogatása esetében éppen azok a területek lehetnek értékesek, illetve fejlesztésre javasoltak, melyek jelenleg nem minősülnek hasznosított területnek (belvizes foltok, becserjésedett gyepek, felhagyott szántó területek). Ennek az ellentétnek a feloldása alapvetően határozza meg a Natura 2000 területek fenntartásának és fejlesztésének a sikerét.

3.3.2. Pályázati források

A gyakorlati fenntartási intézkedések egy része természetvédelmi pályázati forrásból (LIFE-Nature projekt) valósul meg, melyhez az Európai Bizottság, valamint a Vidékfejlesztési Minisztérium, mint társfinanszírozó biztosított forrást. A projekt fő kedvezményezettje és egyben koordinátora a Nimfea természetvédelmi Egyesület. A projekt megvalósításában partnerek a Hermann Ottó Természetvédelmi Kör, a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság és a Tiszatáj Közalapítvány.

3.3.3. Egyéb

Pillanatnyilag a több tulajdonost érintő beavatkozások majdnem kivitelezhetetlenek, egyetlen érintett tulajdonos vétója blokkol bárminemű akciót.

A PTK 140. §-a alapján megvalósított tulajdonosi testület (Alsó-Berettyó-melléki Tájgazdálkodási és Vidékfejlesztési Kft. 5420 Túrkeve Erdőszél út 1.) létrehozásával (ami feltételezte és feltételezi a tulajdonosok egy szignifikáns hányadának csatlakozását, mely részben már meg is történt) egy többségi szavazású, demokratikus működésű döntéshozó szerv jött létre, melyen keresztül már megvalósíthatóvá válik sok, kívánatos, és évek óta késő beavatkozás.

A Tiszatáj Közalapítvány 35 ha-t szándékszik megvásárolni, aminek eredményeképpen a tulajdonosok száma kb. 30-al csökkenni fog.

Az állattartó telep felújítása és bővítése, a 0496/6 hrsz-on zajlik.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

A folyamatban levő LIFE+ akciók adnak hozzá biztos alapot, az alábbi szöveg a projekt hivatalos, angol nyelvű dokumentációjának vázlatos magyar fordítása:

A.1 Akció

A földtulajdonosok testületének megszervezése a Nimfea Egyesület koordinálásával. (Az egyesület beszerezte a szükséges kataszteri adatokat, ezért - ahol az egyáltalán lehetséges – rendelkezik a szükséges információkkal a kapcsolatfelvételhez és – tartáshoz.). Lebonyolítás módja:

- az érintettek megkeresése (levél, telefon, személyes). A területek megvásárlásának felajánlása;
- azon tulajdonosok listájának elkészítése, és fenntartása, akik ragaszkodnak földtulajdonukhoz;
- a Nimfea találkozók szervez, közös kezelés kialakítása érdekében;
- az együttműködés iránt érdeklődő tulajdonosok nyilvántartásba kerülnek;
- tulajdonosi gyűlésen egy vezető testület létrehozására kerül sor, miután a LIFE-os földvásárlások már befejeződtek.

FELELŐSÖK: Nimfea, HNP Igazgatóság

C.5. Akció

Földtulajdonosok Tanácsadó testületének létrehozása. A testület fő feladata a jelen Fenntartási Terv javaslatainak minél szélesebb körű megvalósítása, és az ehhez kapcsolódó tanácsadás. A megvalósítás teljes körű dokumentálást fog kapni, a HOTEK (Herman Ottó Természetvédelmi Kör) szervezésében. A testület képzett szakemberekkel fog felállni, akikhez a gazdák kérdéseikkel fordulhatnak majd.

A specialisták számára 3 fő tevékenységi célcsoport lesz elkülönítve:

- közvetlen tanácsadás a földtulajdonosok számára a Fenntartási Terv megvalósításával kapcsolatban, különös tekintettel a természetvédelmi kérdésekre
- gazdálkodási hatás csökkentése a területen belül;
- a környék hasonló természeti adottságú területein gazdálkodók számára a tanácsadás kiszélesítése.

FELELŐSÖK: Nimfea, HNP Igazgatóság, HOTEK

D1. Akció

Web oldal létrehozása és működtetése.

Általában, a LIFE program ezt megköveteli.

FELELŐSÖK: Nimfea

D.2. Akció

Információs táblák elhelyezése a folyamatban levő LIFE projektről, a közút mentén

FELELŐSÖK: Nimfea

D.3. Akció

Film készítése a terület értékeiről és a rajta folyó LIFE projekt tevékenységéről

A célközönség a döntéshozók, és a helyi lakosok, ezen kívül a területet meglátogató vendégek.

FELELŐSÖK: Nimfea, HNP Igazgatóság

D.4. Akció

Szóróanyagok készítése

- 6000 pld. A4 méretű, gyermekek számára a terület értékeiről;
- 6000 pld. A4 méretű, gyermekek számára az extenzív gyepgazdálkodásról;
- 3000 pld. A5 méretű, 24 oldalas broszúra a terület értékeiről és a kezelés kérdéseiről felsőoktatási hallgatók és általában felnőttek számára;
- 2000 pld. A5 méretű, 24 oldalas broszúra a terület értékeiről és a kezelés kérdéseiről, „professzionális” célközönség számára (természetvédelemben érintett szakemberek, NGO-k, kutatók).

FELELŐSÖK: Nimfea, HNP Igazgatóság

D.5. Akció

A LIFE projekt megjelentetése a sajtóban

- legalább 20 cikk napi lapokba és egyéb, nem szakirányú lapokba;
- legalább 3 cikk szaklapokba (agronómia, természetvédelem).

FELELŐSÖK: Nimfea, HNP Igazgatóság

D. 6. Akció

A terület bemutatásának biztosítása

- Egy oktató ösvény készül, a Tulajdonosi Testülettel egyeztetve;
- 50 m²-es esőbeálló épül a helyszínen;
- A Nimfea Fekete István Látogatóközpontjában kiállítás létesül Túrkevény;
- A látogatók személyes fogadását a Nimfea biztosítja a Fekete István Látogatóközpontban, melyet követően megtekinthetik az oktató ösvényt;
- a tanyák és gazdálkodók nyilvános napja megrendezésre kerül;
- MSC és BSC hallgatók számára tudományos diákköri és szakdolgozati témák nyújtása.
- A célközönség:
- általános és középiskolák diákjai;
- felsőoktatási hallgatók;
- a környék lakói általában.

FELELŐSÖK: Nimfea, HNP Igazgatóság

D.7. Akció

Konferenciák és egyéb, regionális rendezvények szervezése a LIFE+ projekt eredményeiről

- 2 db 2 napos konferencia kerül megszervezésre, a jelen Fenntartási Terv körül adódó kérdések kapcsán, az agrárium és a természetvédelem szakértői, kutatók, egyetemi oktatók, a szaktárca, a környék nemzeti park igazgatóságai és NGO-k számára;
- 3 regionális rendezvény kerül megszervezésre figyelem felhívási céllal, a regionális államigazgatási szervek, falugazdák, NGO-k számára.

FELELŐSÖK: Nimfea, HNP Igazgatóság

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Az előző pont szerint, itt akciónként megismételve:

A.1 Akció.

Az érintett földtulajdonosok

C.5. Akció.

Az érintett földtulajdonosok, és a környék hasonló adottságok között gazdálkodói.

D1. Akció

Mindenki

D.2. Akció

Mindenki

D.3. Akció

Döntéshozók, és helyi lakosok, ezen kívül a területet meglátogató vendégek.

D.4. Akció

A látogatók számára, 3 szinten (általános és középiskolák; hallgatók; professzionális személyek és szervezetek)

D.5. Akció

Mindenki, de két csoportban, az egyik valóban mindenkire vonatkozik (a 20 cikk), a másik szakértőkre (a 3 szakcikk)

D. 6. Akció

- általános és középiskolák diákjai;
- felsőoktatási hallgatók;
- a környék lakói általában.

D.7. Akció

Konferenciák és egyéb, regionális rendezvények szervezése a LIFE+ projekt eredményeiről

- 2 napos konferenciák: az agrárium és a természetvédelem szakértői, kutatók, egyetemi oktatók, a szaktárca, a környék nemzeti park igazgatóságai és NGO-k számára;
- 3 regionális rendezvény: a regionális államigazgatási szervek, falugazdák, NGO-k számára.

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervezetekkel

A kezelő és hatósági szervezetek és magánszemélyek közül nem jelent meg mindenki az egyeztető fórumon, vagy nem nyilvánított véleményt. Az alábbi táblázatban összegyűjtött, beérkezett vélemények a terv végső változatába beépítésre kerültek.

Kommunikációs címzett	Alkalmazott eszköz	Visszajelzet t-e?	Hogyan?	Beépült-e a tervbe?	Hogyan?
Túrkeve település képviselői	önkormányzati kifüggesztés, honlap megjelenés, e-mail értesítő a társadalmi egyeztetésről	igen, de nem formált véleményt a fenntartási tervről	telefon	-	-
Helyi gazdálkodók	önkormányzati kifüggesztés, honlap megjelenés, e-mail értesítő a társadalmi egyeztetésről	igen, de nem formált véleményt a fenntartási tervről	megjelenés fórumon	-	-
Vadásztársaság (Túrkevei Földtulajdonosok Vadászati Közössége)	önkormányzati kifüggesztés, honlap megjelenés, e-mail értesítő a társadalmi egyeztetésről	igen, de nem formált véleményt a fenntartási tervről	telefon	-	-

Falugazdász	önkormányzati kifüggesztés, honlap megjelenés, e-mail értesítő a társadalmi egyeztetésről	igen, de nem formált véleményt a fenntartási tervről	telefon	-	-
Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság	önkormányzati kifüggesztés, honlap megjelenés, e-mail értesítő a társadalmi egyeztetésről	igen, de nem formált véleményt a fenntartási tervről	megjelenés fórumon	-	-
Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség	önkormányzati kifüggesztés, honlap megjelenés, e-mail értesítő a társadalmi egyeztetésről	igen, de nem formált véleményt a fenntartási tervről	telefon	-	-
Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	önkormányzati kifüggesztés, honlap megjelenés, e-mail értesítő a társadalmi egyeztetésről	nem	-	-	-
Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	önkormányzati kifüggesztés, honlap megjelenés, e-mail értesítő a társadalmi egyeztetésről	igen	fórumon és terepbejáráson megjelentek (jegyzőkönyv)	igen	kezelési javaslat

II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció

1. A tervezési terület alapállapot jellemzése

Magyarország kistájainak katasztere alapján (DÖVÉNYI 2010)

1.1. Környezeti adottságok

1.1.1. Éghajlati adottságok

A Szolnok Túri-sík éghajlata a Pásztói-legelőnél mérsékelt meleg és száraz klímátípusba tartozik. A tervezési terület a Nagykunság híres aszályháromszögétől kissé keletre fekszik, az éves csapadékösszeg 500-510 mm körül alakul. A Péczely-féle ariditási index 1,45-öt közelít. Az évi középhőmérséklet 10,5 °C körüli, a hőingás kárpát-medencei mércével jelentős, közép-tiszai-vidéki szempontból közepes mértékű. A fagymentes időszak 196-200 napos. A téli hótakarós napok száma kimondottan alacsony, ez részben a csekély téli csapadékmennyiség eredménye.

A szélviszonyok 2000-2009 intervallumú adatsor szerint az országos átlaghoz közelítő szélsőséget mutatnak. A tiszai szélcsatorna hatása még érvényesül, a leggyakoribb szélirány az északkeleti, rögtön utána az északi jellemző (<http://www.met.hu>).

1.1.2. Vízrajzi adottságok

A terület hidrológiai tengelye a Hortobágy-Berettyó. Ez a szakasza az eredeti Berettyó folyó része volt (az MA_6. térképmelléklet az első katonai felvétel, az MA_7. térképmelléklet a második katonai felvétel kivágata). Ezen a szakaszon, a Ballai-híd alatti folyásán ástott mederben vezet, a szabályozatlanul maradt, természetvédelmileg értékes rész a híd fölött kezdődik.

A legelőtől délkeletre torkollik a Nagykunsági főcsatorna keleti ága a Hortobágy-Berettyóba.

Magán a legelőn kisebb méretű belvizes-legelőöntözési csatorna vezet át (nem jól kialakított, bizonytalan folyásiránnyal), keleti szélén nagyobb szelvényméretű belvizes csatorna húzódik, ugyancsak jelentősebb lefolyási képesség nélkül (1. fotó).

Tó, mocsár a legelőn nincs, egyes, mélyfekvésű rétek tartósabb vízborítást kaphatnak. Néhány régi kubikgödör is található a területen.

1.1.3. Talajtani adottságok

Kérges réti szolonyec (vékony humuszos szint) nincs. Jellemző talajtípusok a szolonyeces réttalaj és a sztyeppesedő réti szolonyec. Sziki eróziós formák nincsenek, a réteken zombékosodás (kötösodás) alig észlelhető.

1.2. Természeti adottságok

A Pásztói-legelő a Közép-Tisza-vidék középtájon belül, a Nagykunság déli felét képező Szolnok-Túri-sík kistáján fekszik, annak keleti tájhatára közelében, melyet a Hortobágy-Berettyó képez. Attól keletre, kb. itt érintkezik egymással a Berettyó-Körös-vidék középtájának két kistája, a Dévaványai-sík, és a tőle délre eső Körös menti sík.

Korábbi (mára mentett oldalra került, szabályozott) időszakos elöntésű, magas ártér, nagyon alacsony relieffal (<2 m/km²). Legmagasabb részei már a Nagykunság kiterjedt, alacsony, ármentes síkságához tartoznak. Átlagosan 83,5-84 m magasan fekszik a tenger szintje felett. Geomorfológiailag a Hortobágy-Berettyó közelében némiképp tagoltabbá válik a terület magához a legelőhöz képest. Az általános tereplejtés nem mutat a Hortobágy-Berettyó irányába, pontosabban az eredeti meder, a malomzugi Holt-Berettyó felé mutat,

Túrkeve várostól délre (MA_6. térképmelléklet, szerkesztve az első katona felvételezés térképéből, a XVIII. század végéről).

A felszint a pleisztocénben löszösödött, finomszemcsés folyóvízi üledék borítja 8-10 m vastagságban.

- Az MA_1. térképmellékletek a tervezési terület elhelyezését ábrázolják 1:10.000, az MA_2. térképmellékletek a területet lokalizálják 1:25.000 léptékű topográfiai térképen.
- A terület 2005 évi légifotója az MA_3. térképmellékleteken látható. A terület kaszált jellege miatt keveset árul el a gyepek állapotáról, ezért a Google Earth képanyaga is letöltésre került (2008. 05. 21-i az MA_4, 2011. 06. 01-i felvétel az MA_5 térképmelléklet).
- A 7. térképmelléklet a Corine Land-cover-50 (1:50.000 alapfelbontású) a terület élőhely-térképét ábrázolja, a terület és közvetlen közelében előforduló típusok a következők:
1.2.1.1.2. Agrárlétesítmények
1.3.2.1. Szilárd-hulladék lerakó helyek
2.1.1.1. Nagytáblás, nem öntözött szántóföldek
2.1.1.3. Kistáblás, nem öntözött szántóföldek
2.3.1.1. Intenzív legelők és erősen degradált gyepek, bokrok és fák nélkül
2.3.1.2. Intenzív legelők és erősen degradált gyepek, fákkal és bokrokkal
3.1.1.5. Lombos erdő ültetvények
3.2.1.1. Természetes gyepek fák és cserjék nélkül

1.2.1. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek

A tervezési terület jelölő és közösségi jelentőségű élőhelyei – összefoglaló táblázat

Élőhely kódja	Élőhelytípus megnevezése	Reprezentativitás (A-D)
1530	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak	C
6250	Síksági pannon löszgyepek	D-re javasolt

A tervezési terület jelölő és közösségi jelentőségű élőhelyei – részletes információk

Élőhely neve:	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak
Élőhely kódja:	1530
Élőhely előfordulásai a területen:	6. térképmelléklet a Fenntartási Terv részeként
Élőhely területi aránya:	70 %
Élőhely kiterjedése a területen:	267 ha
Élőhely jellemzése:	Meghatározóan kaszálóként és szarvasmarha legelőként hasznosított szolonyeces sziki rétek (réti ecsetpázsit, közönséges tarackbúza, soványperje). Kisebb kiterjedésben savanyúfüves foltok. Ugyancsak kisebb kiterjedésben cickafarkos-veresnadrág csenkeszes legelőfoltok.
Élőhely természetességi – degradáltsági értékelése:	közepesen leromlott állapot (3-as) Általában közepesen természetes-degradált, helyenként jó állapotú, és meglepően fajgazdag.
Élőhely veszélyeztetettsége:	Mérsékelt veszélyeztetett

Veszélyeztető tényezők:	Földművelés, Intenzívebb kaszálás, Kaszálás dominanciája, Alullegeltetés, Pásztorkodás felhagyása, legeltetés hiánya, Csatornázás, vízelvezetés, Egyéb szennyező forrás, Idegenhonos inváziós fajok, Mezőgazdasági építmény a tájban, Villanyvezetékek, Élőhelyi-összeköttetések (konnektivitás) csökkenése emberi hatásra, Gyepterület átalakítása szántóvá, Motoros járművel végzett tevékenység
-------------------------	--

Élőhely neve:	Síksági pannon löszgyepek
Élőhely kódja:	6250(*)
Élőhely előfordulásai a területen:	6. térképmelléklet a Fenntartási Terv részeként
Élőhely területi aránya:	1-2 %
Élőhely kiterjedése a területen:	≈ 5-10 ha
Élőhely jellemzése:	Általában gyomos, de fajgazdag
Élőhely természetességi – degradáltsági értékelése:	erősen leromlott állapot (2-es)
Élőhely veszélyeztetettsége:	Mérsékelten veszélyeztetett
Veszélyeztető tényezők:	Földművelés, Intenzívebb kaszálás, Kaszálás dominanciája, Alullegeltetés, Pásztorkodás felhagyása, legeltetés hiánya, Csatornázás, vízelvezetés, Egyéb szennyező forrás, Idegenhonos inváziós fajok, Mezőgazdasági építmény a tájban, Villanyvezetékek, Élőhelyi-összeköttetések (konnektivitás) csökkenése emberi hatásra, Gyepterület átalakítása szántóvá, Motoros járművel végzett tevékenység

(*) = jelenleg nem jelölő élőhely

1.2.2. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok

A tervezési terület jelölő és közösségi jelentőségű növényfajai – összefoglaló táblázat

Irányelv melléklete (II., IV., V.)	Faj név	Populáció(országos állományhoz viszonyított arány) (A-D)
II	Kisfészkü aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>)	D

A tervezési terület jelölő és közösségi jelentőségű növényfajai – részletes információk

Faj neve:	<i>Cirsium brachycephalum</i>
Irányelv melléklete:	II.
Faj előfordulásai a területen:	D
Állománynagyság (jelöléskor):	5-10 egyed
Állománynagyság (tervkészítéskor):	0
Állomány változásának tendenciái és okai:	Az eltűnés oka ismeretlen

Faj veszélyeztetettsége:	Regionálisan nincs, lokálisan kihalt
Veszélyeztető tényezők:	-

1.2.3. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok

A tervezési terület jelölő és közösségi jelentőségű állatfajai – összefoglaló táblázat

Irányelv melléklete (II., IV., V.)	Faj név	Reprezentativitás (országos állományhoz viszonyított arány) (A-D)
II	Nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>)	D
II	Dunai tarajos götte (<i>Triturus dobrogicus</i>)	D-re javasolt
II., IV.	Vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>)	D-re javasolt

A tervezési terület jelölő és közösségi jelentőségű állatfajai – részletes információk

Faj neve:	<i>Lycaena dispar</i>
Irányelv melléklete:	II.
Faj előfordulásai a területen:	D-ra javasolt
Állománymagyság (jelöléskor):	Nem volt jelölve
Állománymagyság (tervkészítéskor):	Néhány egyed (1 ♀ 2011-ben)
Állomány változásának tendenciái és okai:	Állománya természetes körülmények között is fluktuál
Faj veszélyeztetettsége:	Közepesen veszélyeztetett (aktuálisan)
Veszélyeztető tényezők:	Túl kicsi szubpopulációk, esetleg akadozó vándorlás → 3.2.3.6. Élőhelyeinek száradása és homogenizáló kaszálása → 3.2.3.6.

Faj neve:	<i>Triturus dobrogicus</i>
Irányelv melléklete:	II.
Faj előfordulásai a területen:	D-re javasolt
Állománymagyság (jelöléskor):	Nem volt jelölve
Állománymagyság (tervkészítéskor):	20-50 egyed
Állomány változásának tendenciái és okai:	Állománya természetes körülmények között is fluktuál
Faj veszélyeztetettsége:	Közepesen veszélyeztetett (aktuálisan)
Veszélyeztető tényezők:	Túl kicsi szubpopulációk, esetleg akadozó vándorlás → 3.2.3.13. Élőhelyeinek száradása és homogenizáló kaszálása → 3.2.3.13.

Faj neve:	<i>Bombina bombina</i>
Irányelv melléklete:	II., IV
Faj előfordulásai a területen:	
Állománymagyság (jelöléskor):	Nem volt jelölve

Állománymagyság (tervkészítéskor):	200-500 egyed
Állomány változásának tendenciái és okai:	Szaporodó állomány
Faj veszélyeztetettsége:	Közepesen veszélyeztetett (aktuálisan)
Veszélyeztető tényezők:	Túl kicsi szubpopulációk, esetleg akadozó vándorlás → 3.2.3.14. Élőhelyeinek száradása és homogenizáló kaszálása → 3.2.3.14.

1.2.4. A tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok

275/2004. Korm. sz. r. 1. A) melléklet (közösségi jelentőségű madárfajok)

Magyar név	Tudományos név	Védettség (V, FV)	Jelentőség
Túzok	<i>Otis tarda</i>	FV	A Hortobágyi NPI elmúlt 4 évből nyilvántartott tűzokészleléseinek alapján szinte egész évben előfordul a területen. A közelmúltban, egy esetben tojáshéj-töredék is előkerült a legelő DNY-i részén egy rétből, ami szórványos fészkelések előfordulására utal.
Fürj	<i>Coturnix coturnix</i>	V	1-3 pár fészkel, nagyobb vizes években ki is maradhat.
Kék vércse	<i>Falco vespertinus</i>	FV	A legelő délkeleti széli fasorban – a költőládák romló állapota miatt csökkenő számban – költ. Idén dolmányos varjú támadás érte a telepet, és végül a sikeres költés – hosszú évek óta először – elmaradt.
Kerecsensólyom	<i>Falco cherrug</i>	FV	A legelőn átvezető 120 kV-os vezetéken van költőtálca. 2011-ben fészkel, 2012-ben nem volt költés, de tartotta a revier-t a pár.
Szalakóta	<i>Coracia garrulus</i>	FV	A korábbi években rendszeresen költött, ez – sajnos – elmaradóban van (romló állapotú és fogyatkozó számú költőodúk).
Lappantyú	<i>Caprimulgus europaeus</i>	V	A faj a Nimfea állattartó telepe szomszédságában, akácos erdőszélen költött 2008-ban.
Búbos banka	<i>Upupa epops</i>	V	Kellően odvas fák a legelő keleti sarkánál vannak, ott rendszeresen költ.
Parlagi pityer	<i>Anthus campestris</i>	V	Kis számban fészkel, mindig a legelőt körülvevő szántókon, táplálkozni gyakran bejár a kaszált vagy legelt gyepekre.
Kis őrgébics	<i>Lanius minor</i>	V	Fogyó fészkelőhelyei vannak a legelő

			szélén
Töviszúró gébics	<i>Lanius collurio</i>	V	Fogyása a kis őrgébicsnél kevésbé markáns, de észlelhető.

275/2004. Korm. sz. r. 1. B) melléklet (egyéb vonuló madárfaj)

Magyar név	Tudományos név	Védettség (V, FV)	Jelentőség
Kabasólyom	<i>Falco subbuteo</i>	V	Nyár eleji ismételt megfigyelései arra utalnak, hogy – ha nem is minden évben – ismételten költ, valahol, a régi kommunális hulladéklerakó környékén.

Egyéb fontos (védett és fokozottan védett) állatfajok

Magyar név	Tudományos név	Védettség (V, FV)	Jelentőség
Kuvik	<i>Athene noctua</i>	FV	A Nimfea Egyesület hodályainál fészkel.
Fogasfarkú szöcske	<i>Polysarcus denticauda</i>	V	A Nimfea Egyesület hodályainál került elő egy 20 mm körül lárva, 2012 tavaszán. Biogeográfiai szempontból kuriózum, megőrzése óvatos, mozaikos gyepterkeztetést igényel.
Fogólábú fátyolka	<i>Mantispa styriaca</i>	V	2012-ben került elő. Szegélylakó, a napsütötte gyepterkeztetési bokrosok szükségessége számára.

Védett növényfajok

Magyar név	Tudományos név	Védettség (V, FV)	Jelentőség
Kacstalan lednek	<i>Lathyrus nissolia</i>	V	Kis számban fordul elő a réteken, ez a mennyiség évről-évre ingadozik is. A populáció nagysága nem mérhető a Kelet-Nagykunság hatalmas állományaihoz.
Bieberstein-gyújtóványfű	<i>Linaria biebersteinii</i>	V	A legelőt körbevevő löszös mezsgyék szórványos növénye, a zavarást, talajmunkát kevésbé tűrő löszfaj.
Réti őszirózsa	<i>Aster sedifolius</i>	V	A rétekben kevésbé fordul elő, a szegélymezsgyék jobban kedveli. Összes állománya tízezres nagyságrendű lehet.
Sáfrányos imola	<i>Centaurea solstitialis</i>	V	A löszös mezsgyék bolygatását jelzi, de teljes talajmunkától (mint az ominózus, korábbi illegális csatornaépítés) lokálisan kipusztul. Fontos kulcsfontosságú faj lenne, pl. poszméhek, ritka hártvány szárnyúak „legelője”, ritka, Magyarországon leírt

			gubacsdarazsa van, ami egyelőre itt nem került elő.
Nyúlánk sárma	<i>Ornithogalum pyramidale</i>	V	A Biebestein-gyújtóványfűhöz hasonlóan a kevésbé bolygatott löszös mezsgyét kedveli.

Egyéb fontos növényfajok

Magyar név	Tudományos név	Védettség (V, FV)	Jelentőség
Kiterült pimpó	<i>Potentilla patula</i>	V	A legeltetett gyepekben fordul elő, de ritka. Magán Pásztón nem lokális, egymástól távol eső termőhelyei ismertek.
Vajsínű here	<i>Trifolium ochroleucon</i>	-	A Nimfea villanykarámja közelében, száraz rétből került elő kisebb állománya, a legelő nyugati részén.
Magyar nyúlkapor	<i>Trinia ramosissima</i>	V	Az egész Alföldön is ritka, a Tiszántúlról alig ismert, pusztagyepi faj. Pásztón lokális, egyetlen, marhajárta löszlegelőn, 100-nál kevesebb példány él, csak legújabbban, 2012-ben került elő.
Szicíliai nefelejcs	<i>Myosotis sicula</i>	-	A Tiszántúl szikes mocsaraiban nem is olyan ritka (Közép-Európára, tkp. Magyarországra csak 1994-ben fedezte fel egy cseh botanikus). Pásztón, a mélyebb fekvésű réteken szórványos, erősen ingadozó állományban, aszályos években nem is jön elő. Ez a dinamika teljesen megfelel pl. a jóval tömegesebb hortobágyi állományoknál tapasztaltakkal.
Pórsáfrány	<i>Carthamus lanatus</i>	-	A zavartabb löszös mezsgyékben él, szinte mindig sáfrányos imolával.
Bíborfekete hagyma	<i>Allium atropurpureum</i>	-	A Dél-Nagykunság jellemző mezsgyenövénye, itt sem hiányzik, de ritka.

1.3. Területhasználat

A Pásztói-legelő nevű, kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület érintett földrészletei (14/2010. KvVM r., a Fenntartási Terv 4. melléklete) a következők:

0496/4, 0496/5, 0496/6, 0497, 0498, 0499/2, 0499/4, 0499/5, 0499/6, 0499/7, 0499/8, 0499/13, 0499/14, 0499/15, 0499/16, 0499/17, 0500, 0503/2, 0503/3, 0503/7, 0503/8, 0503/9, 0503/10, 0503/11, 0503/12, 0503/13, 0503/14, 0503/15, 0503/16, 0503/17, 0503/18, 0503/19, 0503/20, 0503/21, 0503/22, 0503/23, 0503/24, 0503/25, 0503/26, 0503/27, 0503/28, 0503/29, 0503/30, 0503/31, 0503/32, 0503/33, 0503/34, 0503/35, 0503/36, 0503/37, 0503/38

A Hortobágy NPI térinformatikai nyilvántartása ezzel majdnem teljesen egyezik. Eltérés: a térinformatikai határok szerint a 0496/5 alátörésből csak a /a alrészlet kijKT, a /b nem.

1.3.1. Művelési ág szerinti megoszlás

A kataszteri nyilvántartás alapján a művelési ágak között dominál a gye (legelő) összesen. 91,78%, a fennmaradó területekből jelentősebb térmértékű a szántó művelési ágú terület (5,65%). Az erdők és a kivett művelési ágban (major, csatorna, árok, saját használatú út) szereplő területek kiterjedése alacsony (1% alatt) (MA_8. térképmelléklet).

Művelési ág		Terület (ha)	Arány (%)
Erdő		3,644	0,95
<u>Erdő összesen:</u>		3,644	0,95
Gyep	Rét	0	0
	Legelő	352,833	91,78
<u>Gyep összesen:</u>		352,833	91,78
Szántó		21,725	5,65
<u>Szántó összesen:</u>		21,725	5,65
Kivett	árok	0,875	0,23
	saját használatú út	2,544	0,66
	csatorna	1,279	0,33
	major	1,516	0,39
<u>Kivett összesen:</u>		6,214	1,62
<u>Mindösszesen:</u>		384,418	100

1. táblázat: A tervezési terület művelési ágainak elkülönült és összevont megoszlása terület (hektár) és arány (%) alapján

1.3.2. Tulajdoni viszonyok

1.3.3. Területhasználat és kezelés

A területen gyakorolt területhasználat megítélésében, értékelésében figyelembe kell venni az adott terület egység valós és tényleges művelési ágát, a terület-felhasználást meghatározó terveket (erdőgazdálkodással kapcsolatos erdőterveket, vízügyi terveket) valamint a mezőgazdasági területre (beleértve a Natura 2000 területekre) vonatkozó előírásokat.

1.3.3.1. Mezőgazdaság

A Pásztói-legelő alapvetően alacsony intenzitással, gyepgazdálkodással hasznosított terület. A kataszteri nyilvántartás szerinti legnagyobb területtel a legelő művelési ág rendelkezik. A legelő területek kezelése legeltetéssel, vagy kaszálással történik. Tulajdoni viszonyokat tekintve magántulajdonú parcellák vannak, ahol egy-egy helyrajzi számú terület egyéni, vagy osztatlan közös tulajdonban van. A gyepgazdálkodás alapvetően megfelel a Natura 2000 előírásoknak.

2011 év eleji állapot szerint 243 birka (és juh), 22 ló és 70 szarvasmarha legelt a területen (utóbbinak aktuálisabb, 2012 nyári állapot szerinti adata, 2011-ben 50 körül volt még). Az állatállomány sűrűsége tehát nagyon alacsony, 0,3-0,4 áe/ha körül alakul.

Déli részén jelentősebb szántóföldek találhatók. Egy részük újkeletű gyepelszántás, néhány évvel a Natura 2000 kijelölés előtti időszakból, sőt, kismértékű elszántás máig folyik.

A kb. 290 hektárnyi területen kb. 800 tulajdonos állapítható meg (sok a részarány-tulajdonos). A legkisebb birtok mérete 1.300 m².

1.3.3.2. Erdészet

A területet az alábbi erdőtagok (részletek) érintik:

Túrkeve

60A, 54VF - teljes terjedelmükben a KjkTT-en belül, a 0496/4 hrsz-on

60B - nagyrészt a KjkTT-en belül, a 0496/5 hrsz-on

Elhelyezkedésüket ábrázolják az MA_9. és MA_10. térképmelléletek.

Erdészeti adatok (MA-2. és MA-3. melléletek, nem hivatalos erdőtervi adatok):

60A

Védettségi foka	: Védett természeti terület (nem az!)
Területe	: 2,53 ha
Lombkoronaszint (csak felső):	akác, elegyarány 100 %
Záródás	: 85 %
Fakészlet	: 172 m ³ /ha
Átlag kor	: 57 év
Vágásérettségi kor:	: 45 év (túltartott)
Erdősítés célállománya	: kocsányos tölgy, csertölgy stb. (a megszorítás a védettség hibás értelmezéséből adódik)

60B

Védettségi foka	: Védett természeti terület (nem az!)
Területe	: 1,91 ha
Lombkoronaszint (csak felső):	olasznyár, elegyarány 100 %
Záródás	: 56 %
Fakészlet	: 162 m ³ /ha
Átlag kor	: 29 év
Vágásérettségi kor:	: 20 év (túltartott)
Erdősítés célállománya	: kocsányos tölgy, csertölgy stb. (a megszorítás a védettség hibás értelmezéséből adódik)

Az erdőgazdálkodásban az illetékes szerv a Hajdú-Bihar megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága. A Natura 2000 terület a Közép-Tiszai erdőtervezési körzetben található, a körzeti erdőterv készítésének éve 2016 lesz. A területen lévő erdőfoltok közül 2

db nagysága nem haladja meg az erdőtörvényben (2009. XXXVII.) foglalt méret korlátot. A legnagyobb erdőfolt, a 0496/4-es helyrajzi számon található, viszont erdőként nyilvántartott, így a törvény hatálya alá esik. Ez a kb. 3 hektár területű erdő magántulajdonú ugyanakkor védett és védelmi rendeltetésű is, kezelése ennek megfelelő. Legnagyobb veszély a lakott terület közelsége miatt az esetleges illegális fakivágás.

1.3.3.3. Vadgazdálkodás, halászat, horgászat

A terület a I/1. Szolnok és dél-hevesi apróvadas vadgazdálkodási körzethez tartozik, ahol a vadgazdálkodást a Túrkevei Földtulajdonosok Vadászati Közössége (Kódszám: 16-754310, cím:5420 Túrkeve, Tanya 136.) látja el.

A terület tipikus alföldi apróvadas terület, jellemző apróvadja mezei nyúl, fácán és vízivadak. A fő nagyvadja az őz. A vaddisznó váltóvadként jelentkezik. Jelentőségük másodlagos. A vadállományt erősen befolyásolják az intenzív mezőgazdaság, a szélsőséges vízjárás és a kemény telek jelentős károkat tehetnek a vadállományban.

A területen a vadászati létesítmények (etetők, szórók, magaslesek) nem találhatók meg, a jelölés alapjául szolgáló élőhelyeket és fajokat alapvetően nem veszélyeztetik. Természetvédelmi és gazdálkodási szempontból kárt nem okoz a lokális nagyvadállomány (meghatározóan őz).

Érvényben lévő vadgazdálkodási tervek:

I/1. Szolnok és dél-hevesi apróvadas vadgazdálkodási körzet vadgazdálkodási terve. Érvényesség: 2013. február 28-ig. Adatait az Országos Vadgazdálkodási Adattár tárolja.

Túrkevei Földtulajdonosok Vadászati Közössége (Kódszám: 16-754310) vadgazdálkodási üzemterve. Érvényesség: 2017-ig. Kelt: 2007. február 1. Jóváhagyta: Jász-Nagykun-Szolnok Megyei MGSzH, Földművelésügyi Igazgatóság, Vadászati és Halászati Osztály.

A terület halászati, és horgászati vízterületet nem érint.

1.3.3.4. Vízgazdálkodás

A Pásztói-legelő a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság működési területén, a 2-18-as Nagykunság vízgyűjtő-gazdálkodási alegységbe tartozik. Az alegység érvényes vízgyűjtő-gazdálkodási terve:

2-18 Nagykunság alegység vízgyűjtő-gazdálkodási terve (2009, KÖTIVIZIG)

A terület által érintett víztestek:

- Vízfolyások: Hortobágy-Berettyó (AEP594)
- Álló vizek: -
- Felszín alatti vizek: Duna-Tisza köze – Közép-Tisza-völgy (sp-2.10.2)

A kJKT területre jelenleg nincs vízügyi kezelés alatt. NATURA 2000-es területként az esetleges vízügyi feladatok, így a vízkivételek és a belvizek levezetése (a Nagykunsági-főcsatornával kapcsolatban álló csatornán keresztül), szabályozása, természetvédelmi központú, a NATURA 2000-es célkitűzések érvényesülése miatt.

A Pásztói-legelő pannon szikes gyepek felszíni (csapadékból, felszíni lefolyásból eredő) és felszín alatti víztől egyaránt függ. A helyi vízgazdálkodás célja az élőhely károsodását előidéző tényezők (a talajvíz süllyedése, az egykori tavaszi áradások elmaradása és a környező területek vizeinek túlzott mértékű lecsapolása) megszüntetése vagy a már meglévő károsodások (túlzott vízhiány, vagy a túlzott lecsapolás miatt a terület szikes karakter jellegét elveszti) minimalizálása.

A területen, mint károsodott, víztől függő védett élőhelyen a védelem, rehabilitáció érdekében a vagy felszíni vízhasználatokat érintő beavatkozás (felszíni vizekből/vizekbe történő vízpótlás) szükséges, amely a LIFE+ Természet és Biodiverzitás projekt keretében fog megvalósulni.

A terület keleti szélén mindamellett nagy keresztmetszvény-méretű belvízcsatorna van. Működése természetvédelmi szempontból káros, drénez a szomszédos gyepet (3. fotó). A LIFE+ projekt ennek a gyepen átvezető szakaszán (a Fenntartási Terv 8. sz. térképmellékletén „3.2.2.2.”), 500 m hosszon LIFE projekt keretein belül záróműtárgyat fog biztosítani, és ezzel együtt ez a szakasz föld alá, csővezetékbe fog kerülni a közeljövőben. Ez a szakasz pillanatnyilag a legkárosabb a szikes gyepi életközösségekre.

1.3.3.5. Turizmus

A tervezési területen az intenzív turizmus nem jellemző, alkalmi látogatók előfordulnak, és még így is jelentős hatást nem gyakorolnak a terület élővilágára (→ Fenntartási Terv 2.18.) Jelzett turistaút, tanösvény nem található a területen.

Ugyanakkor a terület északnyugat sarkában található 0496/4-es helyrajzi számú major (ún. Hidegnevelde), amely területén egy idegenforgalmi kiszolgáló épület létesítésére beadott pályázat elbírálása van folyamatban, annak sikeressége esetén a terület egy turisztikai megállópontra lesz.

Lásd még → 1.3.3.5. a Fenntartási Terv szövegében!

1.3.3.6. Ipar

A kJKTT északi részén, beékelődve található a volt TSZ-szárító eredetű Berico terményszárító üzem (a Fenntartási Terv 4. sz. térképmellékletén „2.13.”). Tevékenysége nem károsító hatású, bár jelenléte nem esztétikus, vizuális benyomásként határozottan idegen, egyáltalán nem a környező legelőtájba illő.

A területen ipari fejlesztés egyébként nem tervezett, ilyen típusú intenzív területhasználat nem fenyegeti.

1.3.3.7. Infrastruktúra

20 kV-os légvezeték kelet-nyugati irányban, és ettől délre, párhuzamosan egy 120 kV-os légvezeték szeli át a legelőt.

A terület északi határát képezi a 4202 számú Mezőtúr–Kisújszállás közút.

1.3.3.8. Egyéb

A területhasználat meghatározásakor figyelembe kell venni a területtel érintett társadalmi, gazdasági, kulturális igényeket.

2. Felhasznált irodalom

DÖVÉNYI Z. (szerk., 2010): Magyarország kistájainak katasztere – MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest

FÁBIÁN ZS. (2011): Eltérő területhasználati típusok hatása a vegetációra a Túrkeve melletti Pásztói legelőn – A Puszta, Vol. 24. p. 83-113.

JAKAB G. – TÓTH T. (2003): Adatok Dél-Tiszántúl flórájának ismeretéhez – Kitaibelia 8(1) p. 89-98

LÉVAI SZ. (2004): Mezőtúron és környékén 1995-2004 között kimutatott nagylepkefajok – A Puszta, Vol. 21. p. 135-178

MÁTHÉ A. (2009): Veszélyeztetett rovarpopulációk tevékeny védelme a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság területén – diplomadolgozat, Nyugat-Magyarországi Egyetem, Erdészeti Mérnöki Kar. Sopron.

Az Országos Meteorológiai Szolgálat hivatalos honlapja:

http://www.met.hu/eghajlat/magyarorszag_eghajlata/altalanos_eghajlati_jellemzes

Az EU hivatalos, Natura 2000 egyezményre vonatkozó honlapja, a Natura 2000 Public Viewer:

<http://natura2000.eea.europa.eu/natura2000/SDFPublic.aspx?site=HUHN20148>

3. Térképek

3.1. Áttekintő térkép: a tervezési terület és az országos jelentőségű védett természeti területek határa → **egyezik a Fenntartási Terv 1. térképmellékletével**

3.2. Művelési ágak: a tervezési területen a tényleges földhasználatnak megfelelő főbb művelési ágak egyszerűsített feltüntetése → **MA_8. térképmelléklet**

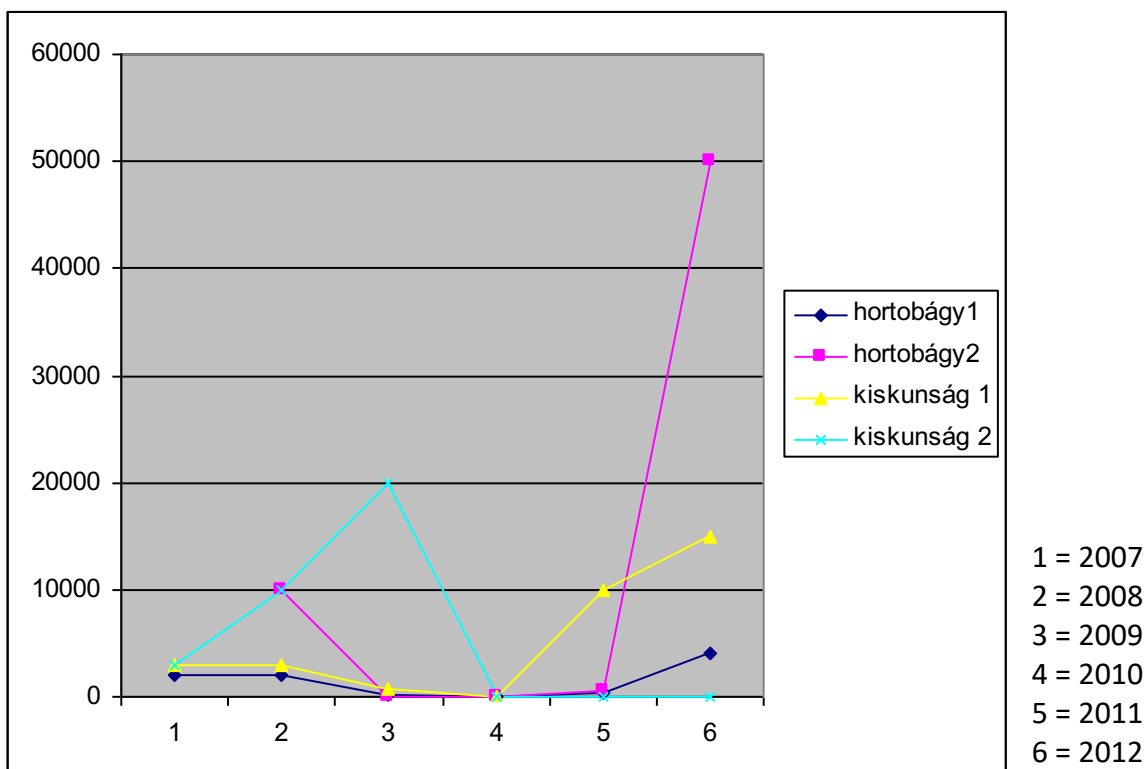
3.3. Élőhelytípusok: a tervezési területen a fő élőhelytípusok megjelenítése → egyezik a **Fenntartási Terv 7. térképmellékletével**

3.4. Jelölő élőhelytípusok: a tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű jelölő élőhelyek lehatárolása → egyezik a **Fenntartási Terv 6. térképmellékletével**

Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció mellékletei

MA-1. melléklet

Kisfészekű aszat állományváltozások 2 hortobágyi és 2 kiskunsági felmérési területen, 2007-2012 között /x tengely = idő, f(x) tengely = becsült tőszám/

Megjegyzés: A „kiskunság 2” adatsor 2012 évi adata az élőhely hibás kezelése miatti nem értékelhető!

MA-2. melléklet

Helység: 7010 Túrkeve Tag: 60 Részlet: A Ügyszám: IX-G-001/20584/2012 Oldal:

Gazdálkodó: 8009999 Rendeztlen gazdálkodási viszony Erdőtervezési körzet: Közép-Tisza

Illetékes: Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Erd. Ig. Erdészeti táj: Nagykunság

Részlet területe: 2,53 ha Erdészeti táj: Nagykunság

Eddigi véghasználat ter.: ha Natura 2000: Része a hálózathoz

Kötelezettség területe: ha Vadgazdálkodási egység: "Kossuth" Vadásztiársaság

Elsődleges rendeltetés: Természetvédelmi Természetesség: Kultúrerdő

További rendeltetések: Üzem mód: Vágásos

Gazdálkodás korlátozása: Részleges korlátozás

Védettség foka: Védett természeti terület

Erdőrezervátum típusa:

Keletkezés:

Utolsó használat éve:

Utolsó használat módja:

Tengerszint fel. mag.: 150 m alatti, nem ártéri

Fekvés: Nem ártéri sík

Domborzat: Sík (lapály)

Lejtés: Sík és hullámos

Termőhelytípus-változat: ESZTY-TVFLN-TR-MÉ-V

Záródás minősítése: Megfelelő, zárt

ÁLLOMÁNYLEÍRÁS

Sorsz.	Szintek	Fajaj neve	Eredet	Elegy arány (%)	Elegy. módja	Átlag kor (év)	Átlag mag. (m)	Átlag átm. (cm)	Pto	Záródás (%)	Körlet* (m ² /ha)	Folyó* növedék (m ³ /ha/év)	Fakészlet* (m ³ /ha)	Felvétel módja
1	Felső	Akác	M	100	FF	57	13	19	6	85	21,8	1,9	172	EK

Összesen: 21,8 1,9 172

Egyéb fajajok a részletben:

FAKITERMELESI TERV

Sorszám	Fajaj jele	Vágás- érettségi kor év	Sürg.: Érint.t.(ha): H. mód: Erély (%)	1 2,53 TRV m ³ /ér.ter.*	Sürg.: Érint.t.(ha): H. mód: Erély (%)	Sürg.: Érint.t.(ha): H. mód: Erély (%)	m ³ /ér.ter.*
1	A	45	100	435			

Összesen: 435

ERDŐSÍTÉSI TERV

Terület (ha):	2,53
Jelleg:	TRVF
1. vált. mód:	MEST
Erdősítés célállománya:	
KST-CS	
Erdősítés elegyfajjai:	
MAK KJ	
2. vált. mód:	TFSMK
Erdősítés célállománya:	
A-HNY	
Erdősítés elegyfajjai:	
FRNY	
Engedélyezett:	

Előző azonosító:

Túrkeve 77 A

MEGJEGYZÉSEK ÉS TERVEZÉSEK RÉSZLETEZÉSE:

Héz: As, FBD Vegyes záródású állomány Z=60-90/70%

Koroshítás éve: 2012

Készült az Országos Erdőállomány Adattárból

*-gal jelöltek tájékoztató jellegű adatok!

Nyomtatás ideje:

2012. december 12.

MA-3. melléklet

Helység: 7010 Túrkeve Tag: 60 Részlet: B Ügyszám: IX-G-001/20584/2012 Oldal:
Gazdálkodó: 8009999 Rendezetlen gazdálkodási viszony
Illetékes: Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Erd. Ig. Erdőtervezési körzet: Közép-Tiszai
Részlet területe: 1,91 ha Erdészeti táj: Nagykunság
Eddigi véghasználat ter.: ha Natura 2000: Felülvizsgálandó
Kötelezettség területe: ha Vadgazdálkodási egység: "Kossuth" Vadásztársaság
Elsődleges rendeltetés: Természetvédelmi Természetesség: Faültetvény
További rendeltetések: Üzem mód: Vágásos
Gazdálkodás korlátozása: Részleges korlátozás
Védettség foka: Védett természeti terület
Tengerszint fel. mag.: 150 m alatti, nem ártéri
Fekvés: Nem ártéri sík
Domborzat: Sík (lapály)
Lejtés: Sík és hullámos
Termőhelytípus-változat: ESZTY-TVFLN-TR-MÉ-V
Záródás minősítése: Természetes záródásihiány
Utolsó használat módja:

ÁLLOMÁNYLEÍRÁS

Sorsz.	Szintek	Fajaj neve	Eredet	Elegy arány (%)	Elegy módja	Átlag kor (év)	Átlag mag. (m)	Átlag átm. (cm)	Pto	Záródás (%)	Körlep* (m ² /ha)	Folyó-* növedék (m ³ /ha/év)	Fakészlet* (m ³ /ha)	Felvételi módja
1	Felső	Olasz nyár	5x6	100	FF	29	20	29	6	56	18,6	7,3	162	EB

Összesen: 18,6 7,3 162

Egyéb fajajok a részletben:

FAKITERMELÉSI TERV

Sorszám	Fajaj jele	Vágás- érettségi kor	Sürg.: Érint.t.(ha): H. mód: Érély (%)	1 1,91 TRV m ³ /ér.ter.*	Sürg.: Érint.t.(ha): H. mód: Érély (%)	Sürg.: Érint.t.(ha): H. mód: Érély (%)	m ³ /ér.ter.*
1	OLNY	20	100	309			

Összesen: 309

ERDŐSÍTÉSI TERV

Terület (ha):	1,91
Jelleg:	TRVF
1. vált. mód:	MEST
Erdősítés célállománya:	KST-CS
Erdősítés elegyfajjai:	CS KJ
2. vált. mód:	MEST
Erdősítés célállománya:	HNY
Erdősítés elegyfajjai:	FRNY
Engedélyezett:	

Előző azonosító: Túrkeve 77 B
MEGJEGYZÉSEK ÉS TERVELOIRÁSOK RÉSZLETEZÉSE:

Koroshítás éve: 2012

Készült az Országos Erdőállomány Adattárból

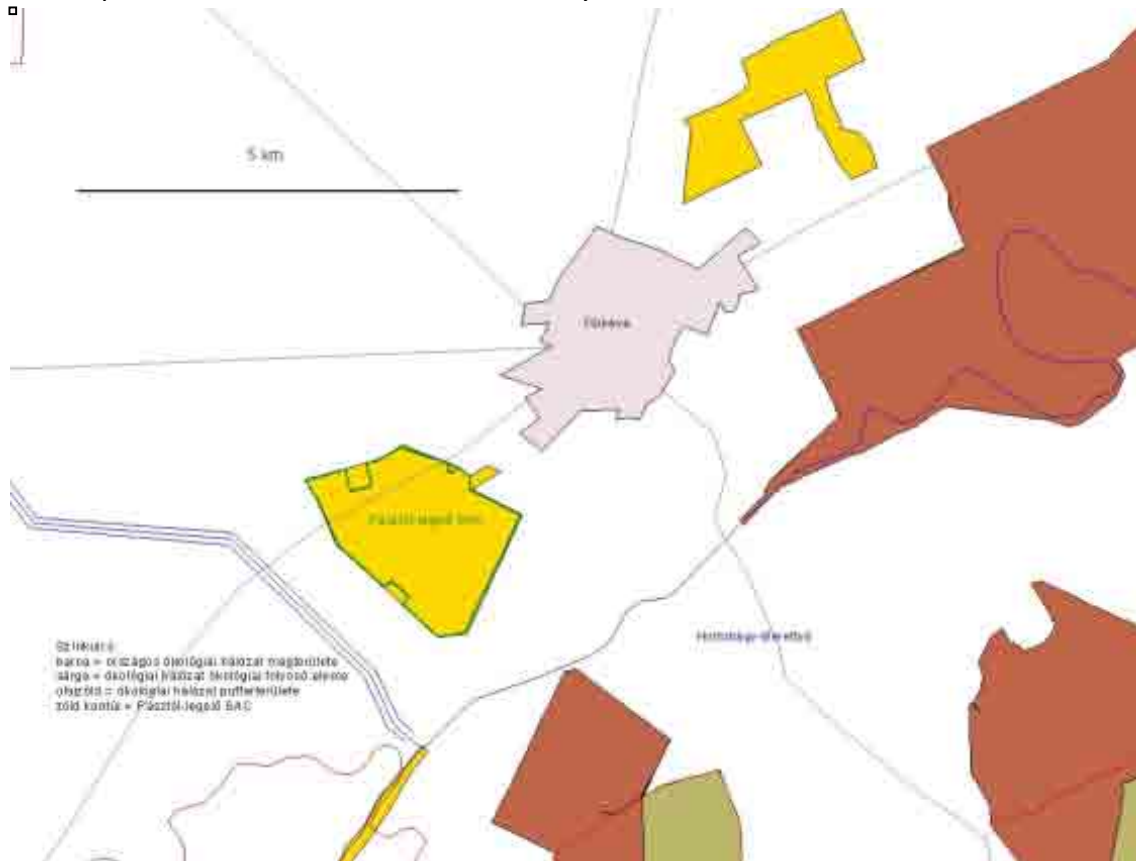
* -gal jelöltek tájékoztató jellegű adatok!

Nyomtatás ideje:

2012. december 12.

1. térképmelléklet: a tervezési terület, a környező védett és Natura 2000 területek

2. térképmelléklet: a tervezési terület elhelyezkedése az országos ökológiai hálózatban

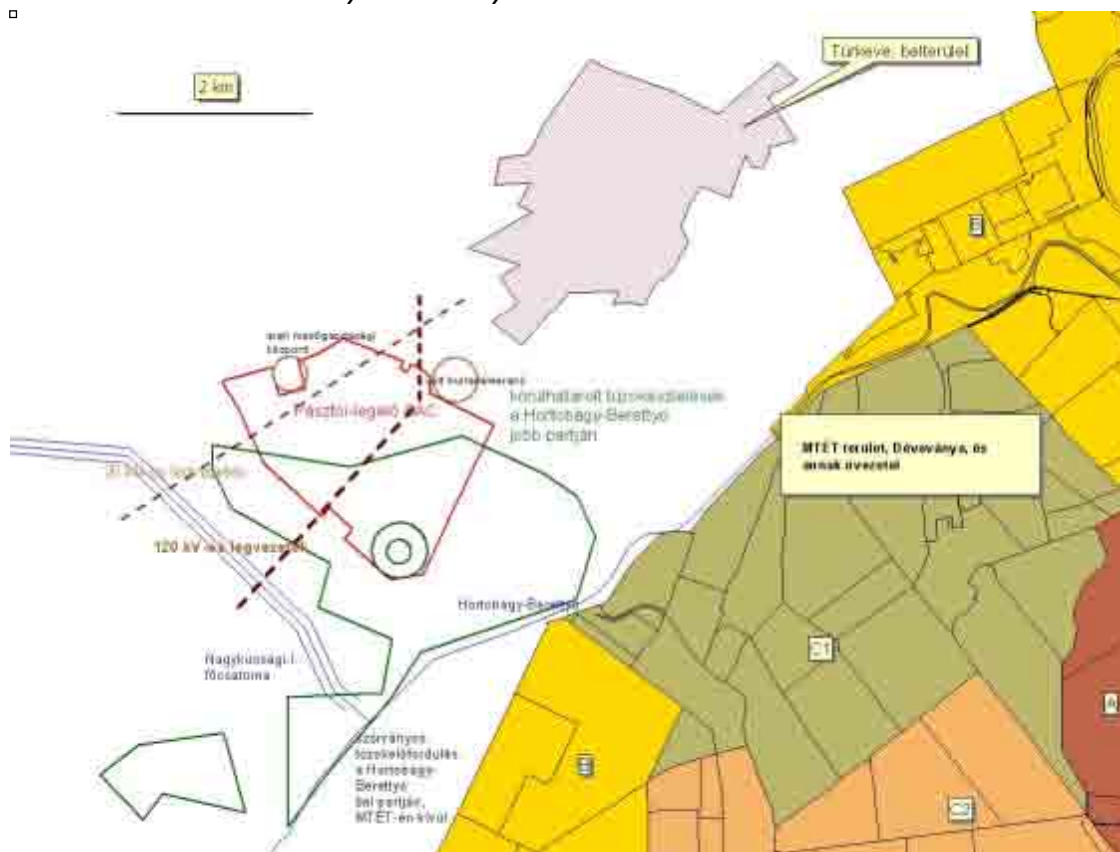
3. térképmelléklet: a tervezési terület kataszteri térképe, 1:10000-es topográfiai térképen

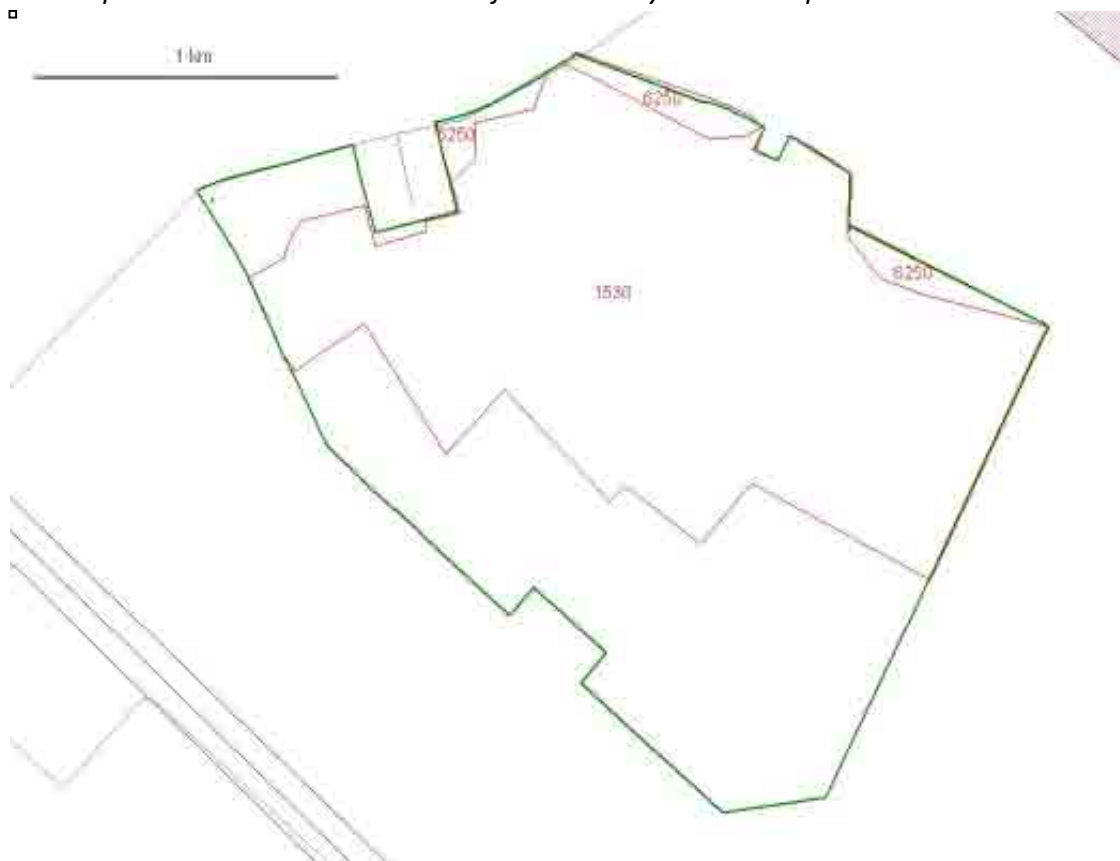
4. térképmelléklet: a tervezési terület markánsan lokalizálható veszélyeztető tényezőinek térképe

5. térképmelléklet: a szomszédos MTÉT terület, tűzok előfordulások és a faj fontosabb veszélyeztető tényezői

6. térképmelléklet: a tervezési terület jelölő élőhelyeinek térképe

7. térképmelléklet: a tervezési terület és környékének Corine Land Cover 1:50 000 (CLC-50) felbontású élőhelytérképe

8. térképmelléklet: markánsan lokalizálható, javasolt akciók és kezelések térképe

kaszálás és szar-
 legeltetés

kaszálás és
 legeltetés
 évente
 váltva *
 szarjalegetés

évente egyszer
 vagy kétszer
 kaszálás, legeltetés
 szarjalegetés

legeltetés =
 ló és/vagy
 szarvasmarha

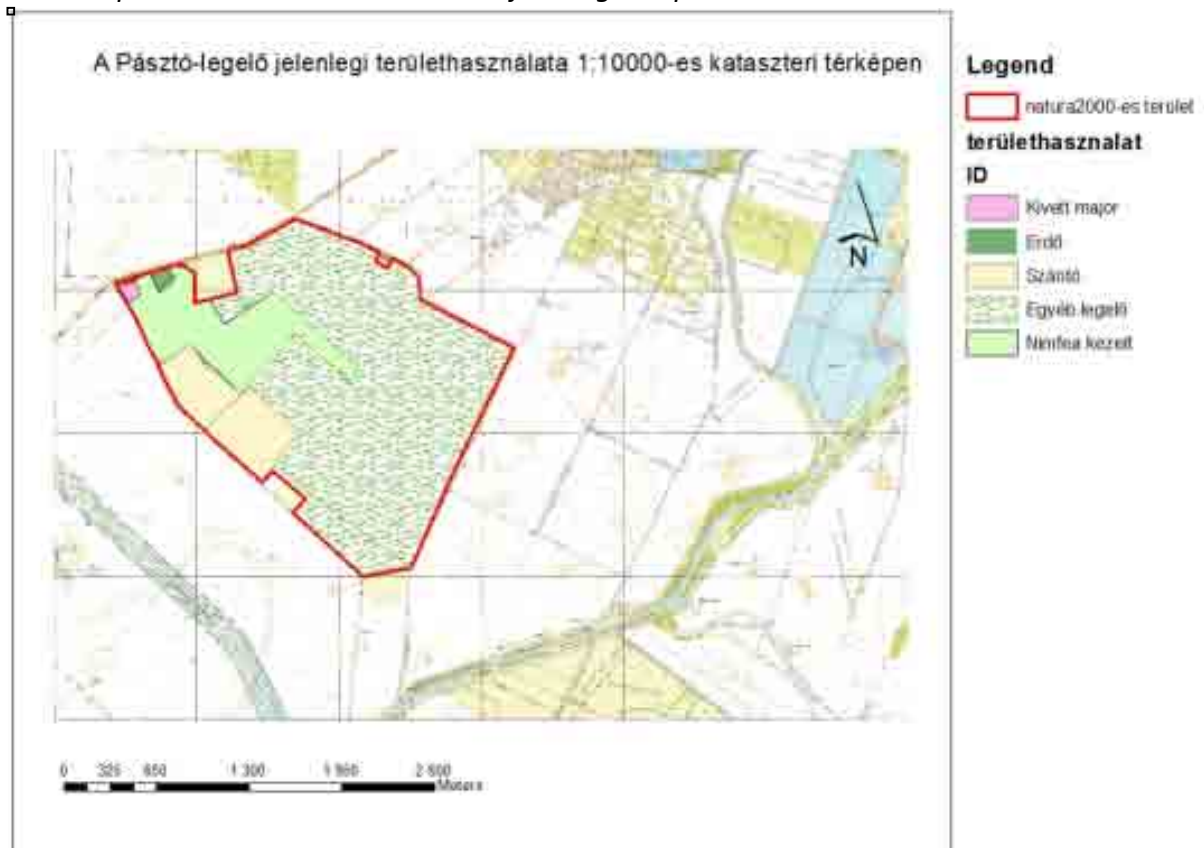
200 m

[illegible]

11. térképmelléklet: a művelési ág és a területhasználat lehetséges megváltoztatásai

12. térképmelléklet: a területhasználat jelenlegi állapota

MA_1. térképmelléklet: a tervezési terület kataszteri térképe 1:10000-es topográfiai térképen

MA_2. térképmelléklet: a kJKT elhelyezése 1:25.000 topográfiai térképen

MA_3. térképmelléklet: a kjKTT elhelyezése 2005. évi légifotón

MA_4. térképmelléklet: a kjKTT környéke Google Earth 2008. 05. 21-i felvételén

MA_5. térképmelléklet: a kJKT környéke Google Earth 2011. 06. 01-i felvételén

MA_6. térképmelléklet: a tervezési terület környéke az első katonai felvétel térképén (XVIII. század vége)

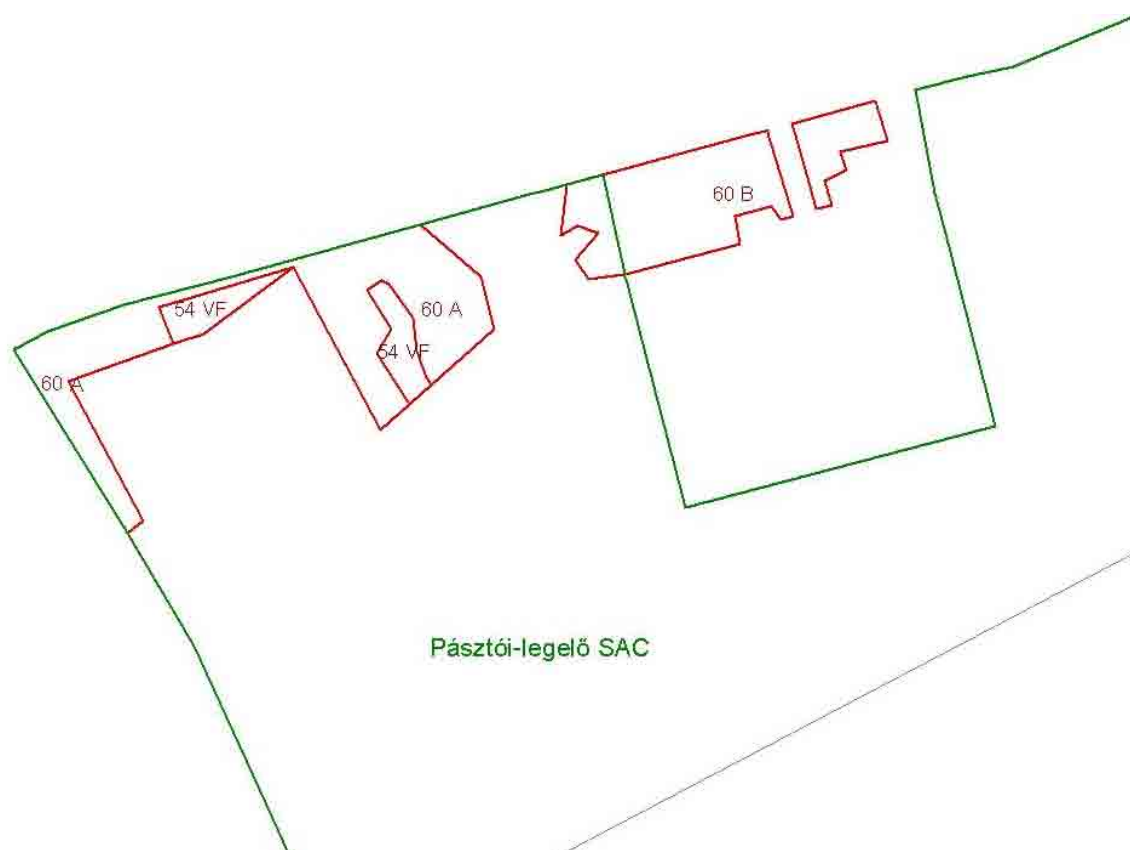

[illegible][illegible]

MA_9. és MA_10. térképmelléletek: a tervezési terület erdősítései légi fotón, és erdészeti nyilvántartási fedvényen

□

1. fotó: A területen keresztül haladó csatorna

2. fotó: A terület lévő gémeskút

